

Makfa ar peefubhtifchannu
par pafci:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Makfa bes peefubhtifchannas
Rihgâ:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

Mahj. w. teel isdohht fest-
deenahm no p. 12 fahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafchneefk un apgahdatajs.

Mahjas weefk isnahht ween reis pa nedetu.

Makfa
par fludinofchannu:
par weenas fleijas fmalku
rakftu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, fo fahda rinda
eenem, makfa 10 kap.

Redatzijs un effpedizija
Rihgâ,

Ernst Plates bilfchu- un
grahmatu- drulatamâ pee
Pehtera bafnizâs.

N°. 36.

Seftdeenâ, 6. September

1875.

R a b d i t a j s.

Zaunatahs fimas. Telegrafa fimas.
Gelfchimes fimas. No Rihgâs: dahminatas fudr. medatas. No Wid-
femes: nahwe zaur leefas fehrgu, — kofhtu ftabdichana, — labibas aug-
fchana. No Kurfemes: uguns-grehts, — nelaimigs atgadijums. No Kree-
wijas: leelfirfa krittibas.

Ahrfemes fimas. No Franzijas: iftufefchanahs ftarp Franziju un Bah-
tiju. No Italijas: Bahzijas keifara zelofchana.

Pahr logifu. Gadijumi Baltijas gubernijas. Sihiti notikumî is Rihgâs.
Grahmatu fima.

Peelikumâ: Urweenu tilai gohbigi. Graudi un feedi.

Zaunatahs fimas.

No Rihgâs. Widfemes gubernatora lungs tai 2. Septem-
beri aifbrauzâ deht gubernijas pahrluhkofchanas Zehfu, Wal-
meeras, Wilandes, Walkas un Wero kreifês un par fcho laifu
nodewa gubernijas pahrwaldibu Widfemes wize-gubernatora fun-
gam. (Widf. gub. aw.)

No Westenes mums fchahds rakfts peefubhtihis: „Izgahju-
fchâ gadâ lafiju „Mahjas weefi,“ ka lai lauzineeki, Rihgâ
eebraufufchi un fawu prezi pahrdohdami, buhtu ufmanigaki,
kam fawu prezi pahrdohd: ja pahrdohd finameem kaufmaneem,
tad naw fo ruhpetees; bet ja fchahdeem tahdeem, tad lai droh-
fchibas deht prezi ne-isdohd, pirms naudu naw rohtâ dabu-
jufchi. Scho wifceem derigu padohmu gan finaju, bet to pil-
nigu ne-eewehroju. Râ man fchahdas ne-eewehrofchanas deht
ifgahja, to fchê gribu pafthfihit. Scho pirmdeenu (mandegu,
to 1. Septemeri) eebrâuzu Maflawas Ahr-Rihgâs Katofu-
eelâ (to numuru negribu fchê peemineht). Biju panehmis
lihfsâ 5 pohdus fweefta preefch pahrdohfchanas. Us celu
eebrauzohht man peenahza kahds glihti gehrbees pilfsatneefk un
fadereja manu fweeftu nonemt par 5 rubli 20 kap. pohdâ.
Winfch man lika fehtâ eebrâukt; mehš nofwehram fweeftu un
fwars bija riktigs. Sweefta fwaru par riktigu atfihdams
winfch mani norahdija us kahdu fchihdu (un fchihdu tur fehts-
widu bij papilnam), kas man naudu aifmalfafchohht. Schihds
mani eeweda fawâ tâ nofauktâ kantori un ifraflta man fihmi,
tura man japaraktia. Sihni iflafijis redseju, ka ta ir fwihks,
ka par pahrdohhtu fweeftu efmu naudu fanehmis. Leedsohs fihmi
paraktihit, pirms naudu ne-efmu dabujis. Schihds ari foh-
lijahs naudu doht, bet tilai 20 rubl. (man nahzahs 26 rubl.).
Mums radahs ftrihds. Polizeja bija palihgâ janem. Leeta
beidfahs ar to, ka man bija janenta rohtas nauda diwfahr-
tigi ja-atmakfa un mans fawafahhts fweefts atpakal japanem.
Par apfehito fweeftu us firgus plafcha wairs pilnigu zenu
nedabuju un man flahdes bija deefgan. Scho atgadijumu pa-

ftahftu „Mahjas weefa“ lafita jeem, lai fchahdeem tahdeem prezi
pahrdohdami, prezi pirms no rohtas ne-isdohd, kamehr naw
eepreefchu naudu dabujufchi, zitadi war weegli raftees tahda
pate kesa lâ man. Gewehrofim augfcham mineto „Mahj. w.“
padohmu.

J. Behrfinjch.

No Dohbeles. Pahr to tur notureto mahju-lohpu ifftahdi
fimojohht japeemin: bija ifftahditi 56 firgi, 25 leellohpi (gohwis
un buti), 16 teki, 19 aitas un 7 zuhkas. Masgruntineeki
maf bija peedalijufchees, prohti 16 un wifu ifftahditaju flaitls
bija 51. Pahr apmekletajeem ifftahde newareja fchehlotees,
ihpafchi fwehtdeenu (31. Aug.) bija flatitaju papilnam fa-
nahkufchi.

No Uralifkas. Rafaku pulki, kas likumu pahr wifpahrigo
kara-deenestu nebija lahgi fapratufchi, bija nemeeru ifrahdi-
fchi, bet tagad fimas atnahkufchas, ka daschas draudfes pee
prahta nahkufchas un tamdeht padohdahs wifpahrigam kara-
deenesta likumam. Leelu preteftibu nemeerigeer ari ne-efohht if-
rahdiufchi, wini tilai pee likumu ifpildifchanas kawejufchees.

No Tehrpatas tai 29tâ Augustâ „N. D. 3tg.“ rakfta:
Schodeen pulkften 12. pufdeenâ tila fchagada lohpu ifftahde,
pee leelas dalibas nemfchanas no publikas pufes, atklahta.
Mums jaleezina, ka til pilnigu lohpu ifftahdi dauds gaddes fchê
ne-efam redsejufchi. Sefchâs ruhmi gâs pajumtês, kas ne ar
mafahm ifdohfchanahm uf buhwetas, ir wairak lâ 50 firgi un
100 ragu-lohpi, nerehkinohht aitas, zuhkas un fivenus, ifftahditi.
Sewifchli japeemin, ka mafaka dala lohpu, kahdi 15—20
gabali, ir ihftas Bahzfemes fugas, kamehr tee ziti fchenes
audseti pa dalai pee Dffrifu, Angleru un Breitenburgeru fu-
gas peefkaltami. To plafchu aprakftu par ifftahditeem lohpeem
nedohdami, ihfumâ peeminam, ka no walfts-minifterijas pufes
ir Widfemes femkohpibas beedribai ufdohts par to sumu no
750 rubteem, no ifftahdes lohpeem, preefch waislas, us mi-
nifterijas rehkinu eepirft. Jawehlahs, ka publika pee fchihš,
til pilnigas ifftahdes dedfigu dalibu nemtu.

Telegrafa fimas.

No Konftantinopoles, tai 3. Septemeri. Behz waldibas
awifchu fimahm dumpineeki efohht nodohmajufchi ftahtees faru-
nafchana ar ahrfemju leelwalftu konfuteem. Wini fahloht no
preti turefchanahs atlahptees. Ari behgli nahloht atpakal.
Turpretim no dumpineeku pufes teel fimohts, ka wineem ar
Turteem bijufchi fihwi kautini un wini tohs us atlahpfa-
nohs peefpedufchi.

Geschiedenes finas.

No Nihgas. Kà „Widf. gub. awifes“ lafam, tad fudraba medalas ar usraftu „par usjhtibu“ preefsch nefaschanas us fruktim ir Wisu augstaki dabujusch: pagasta wezakee Mikels Kesels Mihilgrahwi; Zahnis Nimfch Behrschmuischâ; Jehkabs Kornets Bez-Beebalgâ; Behters Erlich's Bez-Drengulmuischâ; Behters Mednis, Leiman-muischâ; Zahnis Michelfohns Dohlê; G. J. Ohsolinsch Behjasaka jalâ; pagasta skrihveris Andrejs Behtersons Kohjesmuischâ un Klahwkalmâ.

No Walkas pagasta. No fchi pagasta gribu zeen. lasita-jeem weenu behdigu notikumumu pastahstiht. Scha pagasta L. mahjas fainmeeka meitas-wihram fafirga un nosprahga weena gohws. Winsch ari nekahda fluktuma nedohmadams, to nodihraja un usschkehla un atrada, ka leesa zeeta un leela bija. Do ahdu pahredewa bohde un gohwi paschu apraka. Dihratajs nebija dohmajis, ka waretu no tam zeltees kahda liga, bet ne ilgi pehz tam sahka pee wina rohkahm silas pumpas mestees, jo laikam rohkas bij eefkrambatas bijuschas. Duhlit tas aushahjis pee daktera, kuresch ari teizis, ka tahs efoht tahs wahris, kas zelotees no tam, kad ar Sibirijas mehri krituschem kufoneem darbojotees; tohs dihrajoht. Daktera f. gan dewis sahles, bet bijis jaw par wehlu, tamdehl ka tahs pumpas bijuschas jaw leelas un trihs deenas pehz tam nelainigais nomiris. Dhtrs, kas ari bija pee dihraschanas palihdsejis, ari fahlima un tika lasaretê eeliks, kur gohds Deewam laimigi isdewahs winu isahsteht. Lihds ka to pagasta wezakais J. Behrson kungs dabuja sinah, winsch darija to Walkas zeen. rahtei sinamu, kura ari nekawejahs, ka no kausmana pirka gohws ahda tika atnema, fakapata un apraka. Wehl bes tam fainmeekam fafirga trihs leellohpi, no kureem weena gohws nosprahga un tahs 2 tika noschautas. Ari 16 zuhkas nosprahga kas tur bija rakajuschahs, kur gohws bij dihrata un walâ schkehresta. Zeen. pagasta wezakais ari gohdam fawu peenahkumu tahtak ispidija, jo kamehr mahjineeki no tahdahm leelahm behdahm un nelaines pahsteigti neko nepaspehja tahtak padariht un dohmaht, winsch subtiya zilwekus, kas lai tohs krituschus ka ari noschahantohs kufonius aprehf. Mahjas fainmeekam naw wis masa behda, jo lai gan winsch war pazeeft un ari buhs jawazeefsch ta fshahde, kas zaur pohsta gahjuscheem kufoneem zehljusehs, bet kur tahs behdas, waj tahs wezaku firdi naw gruhthi panefamas, kad mihlsch meitas wihrs, jauns un pilns zeribas, bij kapâ jagulda ar asarahm, kuresch zaur nefinaschanu bija tahdâ leelâ breefma un nelaimê eedewees. Jauma feewina ar weenu behrinu pakalâ palikdama apraud fawu mihlu draugu un tehwi, kas tahdâ nelainigâ nahwê no winas schklibrees. Scho behdigu notikumumu sinojoht, luhdsu mihlus tauteefschus, kad teem kahds kufon's kriht, it ihpafchi kad lipiga fehriga kur dsurdama, kaut ari ta buhtu tahtumâ, lai fawus krituschus lohpinus nedih-ratu un ar teem til drohschi ne-apeetohs; bet neschelodami to masuminu, labak lai wisu norohf. Jo newar wis sinah, waj ta fehriga ar us reisi te ne-atrohdahs. Un peefohdinafchu ari: nemat wairaf laikraftus un neschelohjat to masu-minu, ko laikrafti malfâ, jo laikrafti arween finas nef, kur kas jauns ir atgadijees. Ari tauteefchi mihli, kur tahdu behdigu notikumumu sinat, to tuhliht pasinojat laikraftids, ziteem par eewehroschanu, lai til drohschi ar krituschem kufoneem ne-apeetahs.

— Kà dsurdams, tad fchi fehriga Walkas turwunâ, kahdâs 3 waj 4 mahjâs ir parahdijusehs, bet til leelus upurus gan newa pagehrejufe, ka peeminetâ. Lai Deews pasfarga katru semturi no fehrigahm, kuras winu dahrgaka manta, kufonifchi, pohsta aiseet. Sargajatees paschi, tad ari Deews fargahs; tas ir ihstu kufonigumumu lauschu peenahkums. R. M.

No Lugafchu pils-pagasta. Ka katra mahja un zeems dauds jaukaki isflatahs, kad tas ar kohleem istahdihts, to leezinahs gan katris un tadehl arweenu buhs un paliks wehlejamis, ka arween wairaf gruntineeku atrastohs, kas mahju jauki ar kohleem istahditu. Tadehl gribu weenu, peemineta pagasta Kaln-Wihnedes mahjas gruntineeku P. Stijft lungu gohdam tautas preefschâ peemineht, kuresch fawu mahju ta ar daschadeem kohjineem istahdihts, ka katram preeks ir flatotees. P. Stijfta kungs, ka sinu, ir tas pirmâis no peemineta pagasta gruntineekeem, kas ta til dauds ar kohku stahdischanu ir publejees un tadehl winam „augstu laimi“ usfauzu un wehlejohs, ka lai wina stahditee kohjini it jauki aug winam par preeku un katram par patilfchanu un lai ari ziti ta pascha pagasta gruntineeki winu tai leeta par preekschihni nemtu un ari fawus zeemus ar stahditeem kohjineem ispuschlotu. Zil jauki tad ne-isskatitohs wehlahds gahds muhsu mihla tehwiya, kad katris gruntineeks ari nemtohs kohkus fawâ mahjâ stahdiht, tad buhtu ta, ka katris zeems buhtu jaukâ meshinâ buhwehts, kur jauku balsu dsedataji, mihli putnini, mahjineekus ar faldahm un fkaistahm dsesminahm preezinatu un peekufis strahdneeks „deenas-widu“ atpuhstohs sem kupla ohsola, klawas jeb ohfchas un behria waretu atdusetees, ko preekschahjei stahdijusch, kaut paschi jaw fen atdus wehsâ kapinâ pehz pahrzeestahm schahs pasaules behdahm. Wehl reis pateiziba un gohds P. Stijft kungam tapat ari katram, kas ar kohku stahdischanu publejees un publejees wehl. — 5.

No Lugafchu pils. Schogad te weens lahjis pahrat drohschi dsihwo un isdarahs. Rahdam Ohlin muischas dalineekam, kas peeminetâs muischas dalâ seenu plahwis, nokohda preeksch newijai ilga laika sirgu, kas 115 rublu fudr. bijis wehrts. Wihram deesgan leela fshahde. Dauds ari winu, prohti lahzi, ka teel stahstihst, ir redsejusch. Kad nu preeksch Mahrtineem atgaditohs ween sneegs, tad gan mifschku Lugafschsteeps semê, jo wini ir naigi us jakti. 1872. gadâ preeksch Mahrtineem ari weenu lahzi noschahwusch, lai Deews dohd ka ari fcho semê steeptu. R. M.

No Jaunpils (Widsemê.) Kà gandrihs wisur zitur pa Widsemi, ta ari pee numis fcho wafaru lohti mas leetus bija. Wafarajs tahds panihzis un lini lohti plahni; weetahm nemas naw ko pluhkt. Nudsi gan paldees Deewam, gandrihs wiszaur bija labi augusch un nu jaw eefahkti kult. Graudi ir weseligi deesgan resni un nahf ari zaur zaurehm rehkinohht deesgan brangi laukâ. Kà rahdahs, tad kartupeli buhs wideji. Bet ar rudsu fehshchanu buhs deesgan flikti, ja Deews leetu nedohs; daschi jaw labi fen kamehr eefehjusch, bet nemas newar fadihgshchanu fagaidiht. Leetus buhtu tagad lohti derigs. R. Matfcherneeks.

No Sahdsenes un tahs apgabala. Tagad nu semkohpeem ir fchi rudens fwehtiba jeb rascha redsama. Nudsi ir brangi no-augusch un gandrihs jaw ari beigti kult, kas isdohd dsfmit un ari wairaf graudu. Kulfchana pee wiseem fchi apgabala mas-semkohpeem noteekahs ar tehwi-tehwi spriguleem jeb ar ruli, kas tapu weeta ar plantahm ir apstists un diwos

gabalds dalihis us wahrpstes greeſchahs. Schahds rulis no weena ſirga wilkts, teef wiſwairaf pee wafarejas kulſchanaſ bruhkchts. Muifchās, kā Sahdſenē, Lauberē, Oſſolmuifchā, Leelamuifchā, Keipenē, Plahterē, Abderkaſchā, Mengelē u. t. pr. kulſchana teef iſtrihkta, kā jaw peeminets, til Batarnē, Veel-Zumprawā un Krapā ſtrahda ar damſa kulamahm maſchinehm. Rudſi ari ir pa leelakai datai jaw lihds 24. Auguſtam beigti feht, bet agri fehti teekoht kā dſird, no rudſu tahrpeem ehſti. Wehl tai 20tā Auguſt rudſus fehjoht redſeja tohs pa tihrumu welkotees. Wafaras fehja zaur zaurim nemohſt wiſam apgabalam pee ptaufchanaſ ir dewuſe plahnu raſchu, tā ka daſchi knapi fehllu dabuhſ. (Darbs.)

No Snapeem (Kurfemē). Tai naſti, no 21ma uſ 22tro Auguſtu nodega Snapu Stuhmanu ſaimeneekam iſchetras ehkaſ. Puſkſten 9 wakarā, bij uguns no rijas, kurā labibaſ eeſehrtas — ſchahwejahs, iſzehlufehs un aiſdedſinaja kalpu klechtis, paſcha ſaimneeka klechtis un laidaru. Miĵa gan naw wiſai daudſ labibaſ bijis ſadſihts, bet laidars ar wiſu lohpu baribu ir aiſgahjis, beſ tam kaſdi maſi lohpi: kaſdi teti un zuhkaſ ſadeguſchās. Kalpu manta gandrihſ wiſa iſglahbta. Iſtaba, kaſ ne taſlu, ari buktu ugunei par laupijumu tapuſi, ja nebuhtu kaſds leelſ kohks (eſ dohmaju ohſols) ſtarpā bijis, kurſch ſtipri iſtabu aiſſtahwejis, bet pats ſawus ſalus ſwahrluſ ſadedſinajis. Redſeet, ſil taſ labi un teizami, leelus kupluſ kohkuſ ſtarp ehlahm audſeht; wajaga kaſtram uſ tam dſih-tees, ſil neziſ, ſawās mahjās ſtarp ehlahm kohkuſ deſſiht. Iſhpafchi ir labi: leepaſ, ohſoli, apſeſ ar leelajahm lapahm preekſch tam nemt, jo ſchee kohki aug lohti kupli. Laima, ka ehkaſ ir wiſaſ Kurfemeſ uguns apdrohſchinaſchanaſ beedribā apdrohſchinatas, ſitadi lai Deewſ ir ſchehligſ, ko lai ſahktu tahdā nelaimē. P. Gr.

No Tufumas. Preekſch kaſdahm trim nedelahm, ſchē gadijees ſchahds behdigſ gadijums. Slampeſ ſaimneekſ M. bij atbrauzis ar ſawu ſaimeneezi uſ weena ſirga Tufumā; ſawas waijadſibaſ iſdarijuſchi fehſchahſ ſirgā, un brauz uſ mahjahm. Nobrauz lihds jaunai Kreewu baſmizai, wiſ labi, bet no tureenaſ zelfch eet uſ leiju, jabrauz no labi pa-augſta kalna, ſirgſ ſahſt mundrakſ tezeht — pehdigi dikti ſkreet. Saime-neeze, kā jaw arweenu ſeewiſchki to dara, lohti baidahſ un grib leht no rateem ahra, bet uſ ſaimneeka peerunaſchānu fehſch. Tē uſ reiſi tai gan laiſam pahrakſ bail bijis, lez no rateem uſ zeta, — ſaimneekſ nobrauz uſ leiju, ſirgſ apſtah-jahſ, nu nahſ augſchā kalnā raudſiht, ko ſaimeneeze dara. Bet tawu kreeſmu! ſchi nabadſite lohti ſaſitufehſ, teiſuſe ka galwa ſahp, ſaimneekſ tuhdaſ ar ſirgu klahſt un nobrauz pee daktera, — wiſ maſ ko lihdsjejis, par kaſdahm ne daudſ ſtundahm iſlaiduſi ſawu garu. Bijuſe jauna ſeewa, kaſdi 4 g. kā prezejufehſ, no 26 gadu. P. Gr.

No Pehterburgaſ. Iſgahjuſchā ſwehtdeena eekſch Zarſkoje Selo tika kriſtihts jaunpeedſimufchais leelſirſts Alekſanders Wladimirowitſchſ. Pahſt kriſtkehnu bija muſſu ſchehligais Keiſars un par kuhmahm leelſirſtene Marija Nikolajewna un Meklenburgaſ herzogs un herzogene. Jaunais leelſirſts dabuja ſwehto Andreja ſwaigſni un leitnanta iſchinu. Behz kriſtibahm muſſu augſtais Kungſ un Keiſars aiſbrauzis uſ Liwadiju (Krimā). Behz pahri deenahm ari muſſu augſta Keiſarene ar jaunaleem dehleem turp brauſchoht. Pehterburgaſ piſſſehtaſ-walbe noſpreeba Wladimiram Alekſandrowitſcham de-

lam par peeminu dibinaht 25 ſtipendijaſ preekſch Pehterburgaſ realſkohlahm.

— „Wald. wehſineſi“ atrohdaſ ſaſtahdijums ſil ſchini rudenī katrai gubernijai buhſ jadohd rekruhſchu. Iſ ſchi ſaſtahdijuma redſams, un pawiſam jadohd 180,000 rekruhſchu un prohti: Wiſſemei — 2452 Kurfemei 1517, Kownai — 2698, Wilnai — 2329 u. t. pr.

No Maſkawaſ. Tai 31. Auguſtā bija pilni deſmit gadi pagahjuſchi, kamehr ſirſts W. A. Dolgoruki par Maſkawaſ general gubernatoru. ſchini deenā nu Maſkaweeſchi, katra kaſhta ſil ſinadama, raudſija gohdu parahdiht ſawam augſti zeenitam un mihtotam general-gubernatoram.

No Odeſaſ. Tureenaſ gubernijai pa leelakai datai bijis ne-augligſ gads, weetahm ne fehklas dala nepa-auguſe. To zaur ne-auglibu zehlufchohſ trubkumu, kaſ buhſ zaur aiſdoh-ſchānu ja-iſlihdsina, rehkina uſ 100,000 rubleem. Pahſt turguſchānu runajoht japeemin, ka kweeſchu (puhru) turguſ pamaſinajeſ, jo par iſchetwertu kweeſchu tagad maſſajoht rubli maſaſ. — ſchē klahſt ari peeleekam ſianu no Balaklawas piſſſehtaſ (Sewaſtopeles turumā). Kaſda Kreewu-Franzuſchu ſabeedriba ſchij piſſſehtai peefohlijufe eetaiſiht ohſtu un buhweht dſelſezetu, kaſ piſſſehtu ſaweenotu ar Loſowo-Sewaſtopeles dſelſezetu. Pahſt ſcho peefohlijumu mineta ſabeedriba ſarunajahſ ar Balaklawas piſſſehtu, gribedama ar to notaiſiht nolihgumu.

Ahrſemeſ ſinaſ.

No Franzijaſ. Laſitajeem wehl buhſ atminams, ka ſcho pawajari walodas tika iſpauſtaſ pahſt karu, kaſ ſtarp Franziju un Wahziju iſzelfchotees. ſchahdaſ walodas nebija beſ eemeſla, uſ tam ſihmejahſ kara-ſpehtu pahrgrohſſchāna Franzija kā ari ultramontanu rihdifchāna pret Wahziju; bet zaur Franzijaſ un Wahzijaſ wal dibaſ gudru un prahtigu iſtureſchānohſ tika meers uſturehtſ un arweenu ſtiprakſ meera-dohmas ſtarp abahm walſtim nogruntejahſ; ari Franzuſchu awiſeſ wairſ tahduſ ſihwuſ wahrdus neraſta pret Wahziju, kā ſenaſ. Sinams abahm walſtim no ſeneem laiſeem deeſgan eemeſla drauga prahtu weenai pret ohtru netureht, jo weena ohtru deeſgan apkarajuſe; bet abas walſtiſ arweenu wairaf nahkuſchāſ pee taſh atſihſchānaſ, ka meers uſturams. Lai gan Wahzija beidſamā kara bija ta uſwaretaja, tad tomehr ſchis karſch winai deeſgan ſahpigas atminas atſtahjis un wina weeglprahtigi no jauna ne-eeſahls karu; tapat ari Franzija, Wahzijaſ ſpehtu un waru eeſaſinufe, ne-apdohmigi karu neſahls. Beidſamā laiſā Franzija ſawā iſtureſchānā iſrahdijufe draudſigu tuwoſchānohſ pret Wahziju un Wahzija ſchahdu draudſigu tuwoſchānohſ tilpat draudſigi ſanehmufe. Sinams daudſ labaki buhtu bijis, kad Franzija preekſch 1870. gada (eekam Bruhſchu-Franziſchu karſch wehl nebija ſahzees) buhtu ſchahdu draudſigu prahtu pret Wahziju rahdijufe un nebuhtu raudſijufe to kaweht eekſch ſaweenofchānaſ un ſtiprimaſchānaſ, tad Wahzija (Bruhſija) uſ karu pret Franziju ne dohmaht nebuhtu dohmajuſe un Franzijai wehl tagad buhtu taſh pawalſtieſ Loht-riſinga un Elfaſa. Kamehr Franzija meerigi iſtureſeſ, tanehr ari Wahzija ar winu draudſibu kohpe; jo neweens newar leegt, ka Franzijai ſawi leeli nopelni wiſpahrigā ſilwezeſ attihſtiſchānā un to ari atſimufchi Wahzija, ka ari neweens prahtigſ Wahzeetiſ negribehſ leegt, ka Franzija attihſtaſh un pehz ſpehla un waraſ dſenahſ, tikmehr ſchahda zenſchānaſ ne-aikſar Wah-

zijas labumu un walsts drohſchibu. Weena leeta gan wehl ir, kas ſtarp Franziju un Wahziju war draudſibu trauzeht, prohti ultramontani, jo Wahzija winus apſpeech un Franzija wineem atlauj plaſchu watu. Bet ja ſajitum, ka ultramontani tagad tee waldineeki Franzija, tad ta nebuhtu taiſniba, lai gan Franzijas waldiba ſchim brihſcham ultramontaneem jo plaſchu watu atlahwuſe, gribedama zaur teem leelaku ſtiprumu un uſtizibu panahkt, ta ka tee winai buhtu tilai par lihdsſekteem. Waj winai idohſees, waijadſiga laika ultramontanus atraidiht, to turpmal redſefim. Kahds Wahzu awiſchneeks ſchini ſina it teizami pahr Franziju ſpreech, ſajidams: „Franzſchi, kas pehz beidsama kara peenehma no Wahzeeſcheem kara-ſpehka eerikti un pehz tahs ſawus kara-pulkus eegrohſija, ari peenems no Wahzijas jaunohs baſnizas likumus, kad ultramontani wineem buhs apſpeechami, lai gan wini ſchim brihſcham pahr jauneem baſnizas likumeem ſihwi ſpreech.“

No Italijas. Sawâ laika jaw ſinojam, ka Wahzijas keiſars Wilhelms nodohmajis ſchini rudenî zetoht uf Italiju. Kâ kahda Italijas awiſe ſino, tad Mailandes pilſſehta ſagatawojahs, lai Wahzu keiſaru waretu peenahkami ſanemt. Kehnina pili teel iſtabas preeſch keiſara ſataiſitas un iſpuſchotas un preeſch wina pawadoneem atkal iſtabas eeriktetas taiſ leelakâs weefnizâs. Kad keiſars uf Mailandi atnahſchoht, tad ari Italijas kehniſch ar ſawu ſamiliju tur buhſchoht. Dohma, ka Wahzijas keiſaru ari pawadiſchoht graſs Moltke, bet Biſmarſs lihds nebuhſchoht. Mailandes pilſſehtas padohme nolikufe jaw deenas kahrtibu, kad keiſars atnahſchoht: buhſchoht teatera iſtrahdiſchana, ugunoſchana, ſaldatu munſterefchana u. t. pr.

No Australijas. Schi deesgan apbrihnojama ſeme ir ta peehta ſemes data, kura no dauds ſalahm paſtahw, no kurahm jo eewehrojamas Jauna Holande, Sandwiſchu ſalas un Draudſibas ſalas. Australijas leelumu rehina no 150,000 kwardrat juhdschm, uf kurahm pawifam 7,800,000 eedſihwotaji atrohдахs. Leelu kalnu ſche pawifam naw. Upju ir maſ un ſik wehl ir, tahs wafarâ leela karſtuma dehl iſſchuhſt, ta ka eedſihwotajeem weenumehr leels uhdens truhkums. Semes eekſchpuſe ir wehl nepaſiſtama, un pahr juhmalahm mums ir kahdas ſinas zaur Dr. Reichhardt, kurſch ſcho ſemes datu apzelojis. Zauku putnu Australijai ir lohti dauds; ari ziti ſwehri tur atrohдахs, bet ne tahdi plehſigi, kâ Afrika un Aſija, kur lauwas, tihgeri u. t. pr. mahjo. Jaunſchlandes eedſihwotaji ir lohti duhſchigi laudis, wini kalpo elkadeeweem un mihl lohti danzoſchamu; agrati wini bija ari zilweku-ehdaji. Draudſibas ſalas ſcho wahrdu dabujſchi no ſaweem eedſihwotajeem, kas pret wiſeem lohti draudſigi iſturahs. Scho ſalu gais ir lohti weſeligs, kapehz dauds flimneeki tur aiſzelo un ſawu weſelibu nereti ſtiprina.

Wahr logiku, jeb kahrtigu dohmu iſliſcham daſchds Latweeſchu rakſteenos.

III.

Wahr ſkohlâs behrnu ne-uſmanibu.]

(Statees N 34. Beigums.)

Tahlatu ſchis patſ wezais ſkohlôtajis wehl teiz ta: „Atwed tahdu palaiſiu behrnu uf ſkohlû, — ſkohlôtajis nemahs it nopeetni ar winu ſtrahдахs un to uf riktiga zela atpakal weſt; paldees Deewam! wina puhlinſch lohnejahs; behrens feſt-

deenâ uſmanigs, jautris un paklauſigs, kad tihri japreezajahs. Bet nu atnahkt pirndeena, kas nu ar behrnu notizis? wiſſch pawifam kâ dabâ pahrgrohſjees! Neklauſigs, ne-uſmanigs, ſa-ihdſis, ja rupjſch, kas winam ir? Skohlôtajis ne ſapraſt newar, kâ wiſs wina nedelas laika puhlinſch par weenu deenu pagalam; bet jo drihs parahдахs, ka wezaki un mahjas laudis ſche wainigi: kad behrens pahreet feſtdeenâ mahjâ, tad tik praſa ween: waj ſkohlmeiſtars jeb ſkohlôtajis naw jaw ſtrahpejis; ko ſkohlôtajis runajis par wezakeem; waj naw ar behrnu par zeeſchi apgahjees u. t. t. Un kad nu ta behrnu iſpraſa uu dauds atbildes, ko tas dohd ſagreech, tad nu ſahkt behrnam preeſch nahkoſchas nedelas brangas mahzibas doht: ka ſkohlôtajis nedrihkt ſtrahpeht, un ja ſkohlôtajis behrnu mehrdeht grib, lai behg uf mahju prohjam, u. t. t. un kad ſkohlôtajis par dauds uſdohd ko mahzitees, lai paleel wahjſch, u. t. t. Daſchi wezaki ari pirndeena, behrnu uf ſkohlû atweſdami, ſahkt ar ſkohlôtaju kildu zelt, jeb draud behrnu no ſkohlâs ahra nemt, jeb ſkohlôtaju pee teeſas apſuhdſeht; — to dara ſkohlâs iſtabâ, preeſch wiſeem behrneem. — Nu ſakat zeen. laſitaji, ko nu lai ſkohlôtajis eefahkt ar tahdeem behrneem un behrnu-wezakeem? Waj tur nu buhs ſkohlôtajis tas wainigais, kad tahdi behrni paleel netikli un nekreetni. Teeſcham ſkohlôtaja amats augſts un ſwehts! bet gauſcham gruhts, un wehl jo gruhtaku to padara tahdi wezaki, kas ſawus nerahtnus behrnus aiſſtahw!“ — Tee ir weza, dauds peedſihwojuſcha un labus un ſliktus ſkohlenuſ redſejuſcha wahrdi, un wina wahrduſ pagarinadams es wehl peeleeu klaht: un tahdi wihtri, kas tahdus wezafus aiſſtahw, un to leetu ne-iſſchirdami ſkohlôtaju apwaino, kur tas nebuht naw wainigs.

Tad wehl tahlati apdohmafim, ka tas ari ir beſ apdohmafchanas runahts, kad ſaka: kur netikli ſkohlenu, tur wiſuwairak ſkohlôtaja waina, kad pahrolekam, ka gandrihs wiſâs muhju draudſes ſkohlâs ir taf diwi, ja ari trihs ſkohlôtaji! Waj nu drihktam wiſus trihs uf reiſi apwainoht! Weens taf no wiſeem warbuht buhs gauſchi teizams ſkohlôtajis, bet ohtrs ir ſliktaks, waj tad nu pirmais pee ta wainigs, kad behrneem peelihp drihſak tauns nefa labs.

Tahdâ wiſe nu eſam pahraudſijjuſchi, ka wiſuleela waina ir wezaku puſe, kad behrni ir netikli; jo behrni wehl ſawâ laika paleel par ſkohlâs behrneem; un kur behrni bija nekreetni un netikli, kur tad tur lai uf reiſes iſnahkt teizami ſkohlenu? Tapehz waijag iſſchirt behrnus no ſkohleneem: pirmee ſtahw apakſch wezaku uſtraudſiſchanas; un tahdu ſehllu wezaki ſehjuſchi, tahdus augtus winu behrni, pa wiſuleelakai datai neſihs, kad nahks apakſch ſkohlâs uſtraudſiſchanas, t. i. paliks par ſkohleneem. Waj tas naw ſklaidra leeta, zeenigs laſitajis? Tapehz mehſ arween deesgan un deesgan newaram wezakeem peekohdinahkt, lai waitak pee ſirds nem ſawu behrnu audſeſchamu, jo ſchi manta ko tee zaur to buhs mantojuſchi, teem paliks zaur wiſu muhſchu: mahjâ, laukâ, ſkohlâ, ſweſchumâ! Un kad behrnu ſkohlâ aiſwed, tad lai pawifam ſkohlôtajam par to atlauj walû: kamehr paſaule ſtahw, wehl neweens ſkohlens, no ſawa ſkohlôtaja ſtundâs mahzibas deht naw noſiſts! Turpreti, ja ſkohlôtajam buhs atlauta wata pahr ſkohlenu, tad winam to pawifam pee meeſas ſtrahpeht newaijadſehs, jo behrens, ſinadams ka ſkohlôtajam brihw ir winu ſtrahpeht, paklauſigaks buhs, kâ kad winjſch ſin: ſkohlôtajis man nedrihkt ne pirkſta peelikt. Bet ari jaw ta leeta, ka behrna ſtrahpeſchana jeb aplohneſchana, ſtahw ſkohlôtaja rohlâ, ſkohlôtaju

jaw labprahdigaku un taiſnaku padarihš, neka kad winam ſchi brikhwiba buhš atnemta. Ko tad tas zitu apſihme, neka ne- uſtizibu ſklohotajam no wezaku puſeš? Un kad es weenam zil- wekam ne-uſtizju, tad taſ es winu turu par ſliktu, jeb netaiſ- nu jeb dunju jeb beſdeewigu; un kad nu wezaki zaur ſawu ne-uſtizibu ſklohotajam to tuhdaſ no paſcha preeſſchgala par ſliktu jeb netaiſnu tur, kur tad nu ſklohotajš lai ir labš un taiſniš, pret tahdeem wezakeem un winu behrneem? Neweenš patš winam tad newar aiſleegt ar tahdu mehru atmehroht, ar tahdu winam mehrohtš teek; un kad winſch tad teeſſcham to nedara, tad ta ir wina laba, kriſtiga ſirdš, un winſch ir pel- nijš augſti zeenamš un gohdamš tapt.

Kad nu eſam wezaku peenaktumu wehrä nehmuſchi, tad nu ari apraudſiſim, ko ſklohotajš pee ſaweem ſkohleneem lai wehrä leek, un kaš winam ir eeſpehjamš.

Zeen. Chrgleneetiš runa no ſkohlāš un ſklohotaja, kur behrnu nejautriba zehluſehš, jeb ari uſtureka tohp zaur ſliktu ſkloho- taju un ſliktu ſkohlāš eerikti. — Ari ſchē Chrgleneetiš naw ſmalſaki iſſchihriš, un winam pa dalai ween taiſniba. Pa- preeſſch runaſim par ſkohlāš eerikti. Kad ſkohlāš eerikte ir ſlikta, — waj ta tad ir ſklohotaja waina? Kaš buhwe un ee- rikte ſkohlū? waj ta naw draudſe jeb pagasš? Sinamš. Un kad nu ſkohlāš eerikte ſlikta, waj ſklohotajam ta no keſchāš buhš japahrlabo? Waj nebuš ſkohlāš preeſſchneekem un ſkohl- āš wezakeem par to jarahepehāš? — Waj ſklohotajš pee tam wainigš, kad ſkohleneem weenā un tai paſchā iſtabā jadſihwo, ja-ehd, jagul, jamaſgajahš un ſkohlā jatur? Waj ſklohotaja waina, kad ſkohlāš kraſniš tahdaš kaš dwanumu neſatur? jeb waj atkal ſklohotaja waina, kad preeſſch kurinaſchanaš malſa netohp peeweſta un ſaltumš walda ſkohlā? (ſaltumš ur dwanumš gan laiſam reti kohpā atrohdaš) jeb waj pehdigi, atkal ſklohotajš wainigš, kad tiſ maſā ruhme no tiſ daudš dſihwotajeem, ehdamahm leetahm, apgehrbeem, maſgaſchanaš, guleſchanaš, u. t. t. rohdaš netihriba un daſchadaš ſmalāš? Waj tad behrnus un winu leetaš ahrā aukſtumā un ſneegā dſiht? Kad puteni ween pa gaiſu greeſchahš, tad jaw laiſam pehž Chrgleneeſcha dohmahm, ſkohlēni war brangi pikatees un ar ragawinahm laiſteeš? Un kad tad nu paleek wahji, tad atkal jaw grehtu ahſiš ſinamš: atkal, kaš tad zitiš kā ſkloho- lotajš! — Bet war jaw buht ka Chrglū draudſeš ſkohl- lai ir laba eerikte (eš pawiſam neſaprohht, kamdeht Chrgle- neetiš ſkohlāš eerikti tur eeſſchā maiſa, kur winſch ſklohotaj- juš apwaino; ſlikta ſkohlāš eerikte taſ ſklohotaju attaiſno!) tad ſinamš wairak waināš peekriht ſklohotajam. Ja no tahm augſchā minetahm wainahm pee ſkohlāš eeriktēš (maſa ruhme, ſlikta apkohpſchana, u. t. t.) neweena naw manama, un tad taſ wehl augſchā, no Chrgleneeſcha minetaš nebuſſchanaš (ſal- tumš, dwanumš, netihriba un daſchadaš ſmalāš) ſkohleneem jautribu nomahž, tad pee ta ſinamš ir ſklohotajš wainigš, to eš nemaš negribu leegt; jo kā eš ſawā rakſteenā tiſ taiſnibu mekleju, kad ari waj ar aſahm rihtſtehm netaiſnibu atraidi- damš, — un ne ſklohotaju ne wezaku lanti turu, — to taſ katriš warehš apleezinaht. Kā jaw teizu, ja pee labāš ſkohl- āš eeriktēš wehl tahdaš nebuſſchanaš ſkohlā atrohdaš, tad ta ſklohotaja waina. Bet kaš tad pee ta wainigš, kad pa- gaſtam jeb draudſei tahdaš ſklohotajš? Teeſſcham pate draudſe jeb pagasš. Kaš tad aiſleedš nemt labaku ſklohotaju un ſte- leht ſchito malkaš jirſt! Tad wehl pehdigi Chrgleneetiš runa par ſklohotaju, kaš tiſ par ſawu ſkohlēnu garigu labklah-

ſchannu ruhpejahš, bet par meeſigu gauſcham maſ. Ka ari eš tahdu ſklohotaju leelā wehrte neturu, bet ar zeen. Chrgleneeti weeniš prahtiš eſmu, jaw augſcham ſaziju. Sinamš pilſ- ſehta ſkohlāš, kur behrni tiſ par mahziſchanaš laiſu ſkohlā peemiht, bet pehž ſtundahm atkal ſawā walā teek, waj nu pee wezakeem jeb penſionā, — pilſſehta taš zita leeta; bet uſ ſe- mehmi ir ſklohotajeem par to jagahda, ka ſkohlāš behrnš ſewi katra leetā kahrtigi uſwedahš un tiſliš un tikumigš paleek. Ka taš ſklohotajam gauſchi gruhtu nahkaš, un pee daſcheem behrneem pawiſam ir ne-eeſpehjamš, ja wezaki paſchi tam ne- palihdš un wiſu walū pahr behrnu ne-atdohd, jaw agriki tapa peeminehtš. Bet ſklohotaja amatiš tiſ tad wehl tohp pilnigi un ſwehti peepildihtš, kad ſklohotajš, lihđš ar garigu iſglib- tibu ari behrna meeſigu iſglibtibu un labklahſchannu melle. „In ſano corpore, menſ ſana!“ t. i. „weſelā meeſā peemiht weſelāš garš,“ jaw weze Rohmneeki teiza, un zaur ſaweemdarbeem peerahdija un apleezinaja, un kā taš toreiſ bija, tā taš ari ir wehl ſcho- deen. Ko zeen. Chrgleneetiš pahr andſeſchanaš un mahſſaš liſkumeem teiz, tad taš ari pa datai ir taiſniba: leela data no behrnu wezakeem un daudš ari no jaunajeem ſklohotajeem, maſ ween ko ſinaš no behrnu audſeſchanaš liſkumeem; un ſtary peh- dejeem ari wehl deegā atradiſeeš tahdu, kaš ari no mahſſaš liſku- meem wiſai daudš wiš nepratiš. Bet ta naw muhſu dala, ſchē par to apſpreeſt kattram ſklohotajam par to ſawa atbil- deſchana, katriš ſtahw apalſch uſtraudſiſchanaš. Mehš tiſ gri- bam zereht, ka ſklohotaji ar wiſu ſpehku uſ to dſihſeeš, wi- ſadā wiſhē pilnigi buht, pee ſawa amata iſpildiſchanaš un ka tauta un behrnu wezaki teem zaur prahtigu behrnu audſeſchannu winu ſmagu uafu atweeglinahš.

Tiſ tahtu ſchoreiſ. Kad Supeš kunga rakſtu aiſker, tad par to jaw pa dalai eſmu ſawas dohmaš iſteiziš, pa dalai ari Chrgleneeſcha kungš tam ir deegā brangi atbildejiš. Kad wehl tagad ſchohš abuš rakſteenu apſpreeſt gribetu, tad manš rakſteenš paliktu par daudš garſch. Gorskins.

Gadijumi Baltijaš gubernijaš,

(to kaħš Wahſemneekš Rudis Wöſſlerš preeſſch pahra gabeem ſchē zelo- damš uſſihmejiš.)

Gan jaw daſchdaſchaduš gadijumuš muhſu paſchu tautāš rakſneeki no ſawas tehwiāš, muhſu Baltijaš gubernijaš, ir uſſihmejuſchi un mumš laiſkraſtōš laſiht dewuſchi, ko mehš ar pilnu uſtizibu par pateſibu peenehmjuſchi. Bet kad nu ari kaħš Wahſemneekš, pa muhſu Baltijaš gubernijahm zetodamš, ari ko wehrā nehmiš un uſſihmejiš, tad ari to eſmu ſchē muhſu walodā pahrzehliš. Gan winſch wairak rakſta par Kreeweem un Wahzeem; bet kad weetahm ari muhš Latwee- ſchuš aiſnehmiš, tad zeru, Zumš, nihlee awiſchu laſitaji, ne- buhš preti, ka ſchihš wina uſſihmeſchanaš muhſu walodā pah- zeltaš tē Zumš dohſim laſiht.

No Wahzijaš pa dſelſezetu no Kreewijaš braukdamš, winſch ſawu rakſtu tā eeſahl:

Ir nakts! Nakts no 1. uſ 2. Juli. (Sinamš, pehž wina jeb jauna kalendera.) Stahwu tuſſchā wagoni un ſtatoħš uſ to laiſchu druſmi, kaš pa peronu (zela nama preeſſchu) ſchurp un turp ſtaiga. Driht gadijahš beedri. Jaunu zilweku ar dſelteneem mateem, uſ tahdu ſauſſchannu, kaš kattram Pruh- ſchu krohnadeenerim buhtu zaur galwu gahjiš: „Gidkuhnen!“ eeſſchā eelaida. Schim pakal wezaku kungu ar pilu bahſdu un briſi uſ to wahrdu: „Behterburga!“ wagoni eelaida. Ne-

Tahdas wairak fafweizinafchanahs. Tas jaunais zilweks eefehfchahs kaktā, bet tas wezakais drohfchakais kungs, ko pehz wina ifskates tureja par tirgotaju (kohpmāni), nowilka fahbafkus, apnehma fawu pleti (drahnu) apfahrt, atgreesa mums fawu muguru un tad ifsteepeahs gutus uf to fehdehli, kas preefch fchetrajeem bija aprehfinahts. — Kreuzōs aufa rihts. Peronā daschadas pukites pohdōs, tai rihta krehflumā gaidija uf teem pehdejeem alu dshrajeem, tohs ifwadihf. Ar to jaunu deenu un jauneem zelabeedreem, kas wagoni eekahpj, cenahf ari lihds dseftrōs rihta gais un jauna fpirgtaka dshwiba. — Besgaligi mahlu zeemi, wehl besgaligakōs klajumdōs, aif kureem tikai mafas mesha ftrihpites warejam redseht, tas bija wif, ko apfkatijam. Rakela un ta kohfcha kalnaina Bromberg a fchahwahs mums garam. Pohlu dshwe arween fklaidra fparahbijahs; runajam par Kreewiju, uf kureem brauzam. Weens Wahzeetis nahza no Odefas, kur winfch nodohmatu trihs gadu weetā, feptinpazmit gadus bija palizis. Nebija zerejis, wairs fcho apgabalu redseht un to eerangoht brihnijahs pahre to pahrewehfchanohs. Gar to puft Kreewiju runadami, fchis ihfts Kreews aif zitahm teifschanahm nehmahs stahstihf par tur ifdaudfinatu wiltigu naudaskaleju Landau, kas tur preefch waj 90 gadeem dshwojis un wifur tapis mekhts. Tagad tur dshwojoht wihrs tahdā pafchā wahrdā. Scho katreueif, kad atnahloht pee pafes mainifchanas, nemoht zeek; un lai gan nemas ne-efoht tahdā gihmi (signalementā) kā wezais wiltineeks, tomehr ahtrak nelaihofht walā, kamehr fklaidriba ifdabuta par wina dshwi. Wezais wiltineeks dshwojis preefch 90 gadeem un bijis wezigs wihrs, un fchis tagad dshwodams Landaus jauns zilweks! Kahda leela ftrahpiba!

Mif Dirschawas ar fawu brihnuma tiltu un to ar nefkaitameem wihfoleem apstahditu apgabalu; uf Elbinas, Renigsbergas un to zaur awifehm pafihstamo Innterburgu, behdigu Gumbinu, atfkaidrojahs mums arween wairak jauna nahkamiba Kreewijā. Wezu fpohku-stahstu no Kinas gribeju teift, no Kreewu rohbeschu aistafes un tules smotra mums stahweja preefchā. Sidkuhnei bijam garam. Leelakas naudas weetā eemainijam mafaku un weeglaku fihku naudū, un pahrbrauzam par tilteem un grahwjeem, pee kam pirmais Kreewu rohbeschu-saldats un wakts stahweja.

Gfmu fawā muhfchā par dascheem rohbescheem brauzis, bet nelad manim wehl nebija tahdas fchahfchaligas juhtas usnahkufchahs, kā fche, kur apturejam pee Kreewu tules-nama un Slawu gihmi fwehfchā mundeerinā muhfju pafes noprastija. Tahs nodewufchi, muhs iflaida no wagoneem, eeweda plafchā augstā ruhmi, pee pakū galdeem, uf kureem muhfju pafes bija, ko pulks saldātu mundeeri gehrbufchees bahrgee wihri zeefchi pahrluhfoja. Ahrupf trelineem (aistafja — aifgaldu) telaja semaki deenafstneeki un pakū nefaji. Kad fawas pafes un pakū numurus pehz rindas bijam dabujufchi, tad fahla pahrluhloht muhfju rohku kulites. Kahdas steigfchanahs un baihofchanahs tē nu neredseju pee zelotajeem! Wif gan lihahs buht drohfchi, bet firdis eefchā puksteja, laikam no Sibirijas bailehm; ihpafchi feeweefchi (kundsēs) kam jaw eedfimis, kaut ko aifleegtu peebahf pee ne-aifleegta.

Weenā mafā kambariti bija kahda Kreewu familija nometufehs uf nakts gutu. Winfch guleja ifsteepees fawu zigariti, laiku pa laiku pawifkdams. Wina fehdeja, ja nemaldohs, erodamahs. Behrninfch guleja kaktā uf laikam zitreis baltu madrafi un fparidija deki (apfegu) semē no fawahm baltahm mee-

finahm; un ar peeres rohtu (diadem) ifpufchkota ema glabaja mafino. Ja kahds zaurgahja uf pee wahrdā nefauzamo kambari, tad tas aifstahra waj wina zigariti, jeb winas fahni; bet ko fche nelifahs neko manitees. Ari mehš fataifijam gulasweetas, azis pamefdami uf to wakara krehflibā dufedamu Kownu. Spigulodama Nemen-ufe ar masteem un tauwahm tautihkligi pahrwilka bija ta weenigi wehrija punktis tai fkatifchanā. „Kownu tagad eetaifihš par zeetofni,“ teiza kahds zelabeedris. — „Kadeht? — waj tas wajjadfign?“ — Tas ir walstis wihru leeta!“ eefauzahs kahda Kreewu balfs no kaktā. „Generalis, Todlebena kungs ir tas leelafajs tagad dshwodams insheneeris. Labu nakt!“

(Uf preefchu wehl.)

Sihfi notikumi if Mihgas.

Ta uf Mufu falas dshwodama instrumentu taititaja gafpafcha Anna Dawid ir polizejai sinojufe, ka winas 10 gadu wezais dehlinfch Zahnis 27. Augusti no Daugawas kresta pa plohfsteem kaphdamis efoht uhdeni eekritis un noslihzijs. Puišena lihhs tika 30. Augustā atrasts un wezakeem preefch apglafchanas nodohs.

Skann wirkne.

V.

Kur dshwo mana mihkafa.

„Ubi bene, ibi patria.“
Wez. rakstn.

Kur dshwo mana mihkafa,
Tur nefahs firds un prahts arween,
Uf wina dohma nakt' un deen,
Un garā wina fweizina!
Tur pafaule ir jaukafa.
Tur smarfhigati pukēs seed,
Un fkanigati putni bfeed
Kur mana rohshf ifplauka!
Gan tahlu mana tehwijs,
Ka dšimteni es nepafihft
Bet laimes leetinfch manim lihst.
Kur dshwo mana mihkafa;
Kur mihlib' mahjas-weetu nem:
Tur labi, tur ir tehwa sem!

Reinhold Kalning.

Grahmatu fina.

Behrnu draugs. Jauna pirma lasifchanas grahmata preefch pagasta ftohlahm, apghadata no G. Schröder, Salas draufdes mahzitaja. Pirma dala, ftrihōs wahfōs eeseeta, mafsa 30 lap. Atkalfahrdeweji un ftohlotaji, kas wairak eefemplarū nem, dabu pelnas-daku.

Pamahzifchana Kreewu walodā. Sarastijis Laubes Indrikis. Dhtra pahrtaitita druka. Pirmais fohlis. Mafsa 30 lap.

Pafaulēs-stahstu-grahmata. Ar daudf bildehm pufchkota jauna druka, pehz muhfju laiku wajjadfihahm pahrtaitita, ar peelifumu no 1861. lihds 1875. gadam. Stohlahm un mahjahm lohfi deriga. Mafsa eeseeta zeetōs wahfōs 50 lap.

Widjemes weza un jauna Laika-grahmata uf 1876. gadu ir gatawa un manā driku-namā un grahmatu-bohdē dabujama. Laika-grahmata ir ar 9 bildehm pufchkota un mafsa ne-eeseeta 5 rubl. par fimtu, eeseeta 10 lap. gabalā.

Ernst Plates.

Atbildes.

G. — M. Tōhs trubstofchōhs numurus wairs newarant peefahfht, jo no Ima Juli fahloht wairs nair wifl numuri dabujumi; tapehz ari wifl, kas wehlati few Mahjas weef uf fcho pufgadu paftelefufchi, nair wifl numurus pilnigi dabujufchi. Redaktija.

Atbildams redaktes Ernst Plates.

Morahdichana

to 1. Sept. f. g. l'islofetu obtras leeneſchanaſ 5 procentu naudas biteku ar uſdewehm.

Ser. №	Bil. №	Winſt. rubl.	Ser. №	Bil. №	Winſt. rubl.	Ser. №	Bil. №	Winſt. rubl.	Ser. №	Bil. №	Winſt. rubl.	Ser. №	Bil. №	Winſt. rubl.	Ser. №	Bil. №	Winſt. rubl.			
4	48	1,000	2,773	43	1,000	6,321	40	500	8,492	3	500	11,913	9	500	14,599	2	500	16,861	27	500
80	26	500	2,805	22	500	6,354	8	500	8,496	30	500	11,951	4	500	14,603	42	500	16,906	29	500
90	6	500	2,864	22	500	6,439	47	500	8,510	15	500	11,951	9	1,000	14,689	38	500	17,022	18	10,000
195	38	500	2,873	2	500	6,657	44	500	8,513	22	500	12,076	47	500	14,709	12	500	17,075	1	500
215	22	500	2,974	12	500	6,666	19	75,000	8,657	23	500	12,094	21	500	14,711	33	500	17,320	27	500
383	41	500	2,976	12	500	6,708	36	500	8,723	34	500	12,107	25	500	14,748	6	500	17,336	34	500
531	34	500	2,980	46	500	6,726	2	500	8,779	26	500	12,136	33	500	14,790	6	500	17,457	33	5,000
672	4	500	3,177	48	500	6,729	17	500	9,037	24	500	12,177	34	500	14,837	29	500	17,578	27	500
714	25	500	3,182	26	500	6,791	32	500	9,089	27	500	12,203	25	500	14,950	34	500	17,598	41	500
751	10	500	3,226	3	500	6,914	47	500	9,112	14	500	12,213	45	500	15,006	35	500	17,685	3	1,000
841	14	8,000	3,425	27	500	6,949	24	500	9,120	7	500	12,389	9	500	15,007	26	5,000	17,741	21	500
879	43	500	3,449	14	500	7,012	23	5,000	9,132	12	500	12,395	16	500	15,031	32	5,000	17,793	23	500
908	31	500	3,470	15	500	7,157	18	500	9,189	47	500	12,650	16	500	15,062	45	5,000	17,846	3	500
998	14	500	3,594	46	1,000	7,182	49	500	9,218	33	500	12,717	9	500	15,115	23	500	17,848	31	500
998	30	500	3,687	35	500	7,241	17	500	9,413	15	500	12,851	36	500	15,187	5	500	18,011	46	500
1,031	45	500	3,920	25	500	7,324	43	500	9,473	45	500	12,973	26	500	15,242	1	500	18,253	7	500
1,038	5	1,000	4,090	15	500	7,371	41	500	9,522	10	500	12,974	15	500	15,244	13	500	18,497	6	500
1,045	31	500	4,304	50	1,000	7,408	41	500	9,562	24	8,000	13,015	46	500	15,259	47	500	18,526	48	500
1,181	24	500	4,357	42	500	7,424	13	500	9,651	13	25,000	13,085	18	500	15,261	28	500	18,662	29	500
1,287	44	500	4,391	12	500	7,440	39	500	9,993	23	500	13,141	11	500	15,268	22	1,000	18,735	22	500
1,361	15	500	4,431	13	500	7,445	32	500	10,078	29	1,000	13,144	2	500	15,276	29	500	18,974	29	500
1,365	46	500	4,656	45	500	7,451	10	500	10,162	32	500	13,194	3	500	15,437	30	500	18,985	3	500
1,374	25	500	4,665	7	500	7,507	44	500	10,182	31	500	13,261	41	500	15,447	5	500	19,061	46	500
1,446	50	1,000	4,717	35	500	7,561	22	500	10,217	37	500	13,436	23	500	15,708	11	500	19,075	40	500
1,470	11	500	4,782	40	500	7,562	25	500	10,271	41	500	13,517	42	500	15,788	33	500	19,158	13	500
1,488	20	500	4,964	48	500	7,563	12	500	10,659	4	500	13,597	3	500	15,829	1	500	19,213	26	500
1,723	22	500	5,043	22	500	7,654	37	500	10,756	38	500	13,680	15	1,000	15,827	17	500	19,232	7	1,000
1,740	17	500	5,121	33	500	7,697	32	500	10,799	28	500	13,768	26	500	15,896	31	500	19,304	6	500
1,762	25	1,000	5,226	24	1,000	7,705	18	500	10,940	34	500	13,847	34	500	15,902	2	500	19,307	12	500
1,781	8	500	5,251	33	500	7,721	46	500	11,042	49	10,000	13,856	25	10,000	16,156	42	500	19,318	9	500
1,802	20	500	5,267	32	500	7,734	22	500	11,066	32	500	13,905	27	500	16,222	50	500	19,330	16	500
1,961	7	500	5,314	7	500	7,737	21	1,000	11,233	17	500	13,947	22	500	16,364	40	8,000	19,335	13	500
1,986	41	500	5,406	2	500	7,921	40	500	11,248	1	1,000	13,983	37	500	16,435	48	40,000	19,366	18	500
2,005	35	500	5,710	26	500	7,929	18	1,000	11,415	6	500	13,984	44	500	16,478	18	500	19,386	34	500
2,031	28	500	5,855	28	500	7,958	17	500	11,451	9	500	13,985	9	1,000	16,556	45	500	19,388	45	500
2,116	16	500	5,905	21	500	8,022	12	500	11,501	15	500	14,006	50	500	16,586	26	500	19,444	41	500
2,176	36	1,000	5,913	10	500	8,074	14	500	11,547	38	500	14,008	34	500	16,630	42	500	19,734	24	500
2,286	7	500	5,994	42	500	8,094	46	5,000	11,570	12	500	14,022	29	500	16,663	8	500	19,752	19	500
2,404	22	500	6,057	47	500	8,122	18	500	11,670	35	500	14,153	4	500	16,703	10	500	19,766	18	500
2,527	43	500	6,139	28	500	8,257	19	500	11,733	3	500	14,182	16	500	16,707	6	5,000	19,778	26	500
2,544	43	500	6,223	44	500	8,324	10	500	11,790	47	5,000	14,230	12	500	16,777	45	500	19,807	8	500
2,569	34	8,000	6,263	45	500	8,324	11	500	11,850	22	1,000	14,403	10	200,000	16,812	48	500	19,974	19	500
2,758	40	500	6,301	24	500	8,354	4	500	14,435	16	500	14,435	26	500	16,853	44	8,000			

Kohpa 300 wineſti par 600,000 rubteem.

Kurās bitekēs zaur lohſeſchann atpakaļ teek nemtas un uſ preekſchu wairs nederehš.

Serias numuri: 242. 1,220. 1,396. 1,459. 1,674. 1,943. 2,238. 2,270. 2,731. 2,754. 2,862. 3,424. 5,477. 5,539. 6,287. 6,542. 6,683. 6,800. 7,499. 7,935. 8,168. 8,196. 8,855. 8,960. 9,796. 9,827. 10,308. 10,395. 10,739. 11,485. 11,592. 12,163. 12,948. 12,949. 13,170. 13,209. 14,376. 14,705. 14,829. 16,085. 16,751. 16,956. 17,351. 17,423. 18,266. 18,289. 18,394. 18,666. 18,788. 18,922. 19,358. 19,679. 19,692. 19,810

Sludinaſchanaſ.

Lehtas

Helsingforses un Pehterburgas,
tā arī ſmallatahš ahrſemju

tapetes

jaunakšs muſteršs un leelā iſwehš,

lohgu-rulos,

Wihneeſchu mehbeles trihš fabrikatšs
weenumehr leelā krahhjumā peedahwa

Aleks. Kulikowsky,

tapetu-bohde,
№ 8. Sinderu-eelā № 8.

Weens ſtalis

preekſch 10—15 ſirgeem ar leelu ſeena behniuu un
dihwolkli, ir tukhtli iſihrejams. Turwatas ſinas Maſ-
tawas Ahr-Nihgā Jaunā-eelā № 13. 1

6 ſirgi
ar darba-eſuhgeem un diwi 4-ſehſchamas karhtes
teek pahredohtas Pehtr. Ahr-Nihgā, wezā Alekſan-
der-eelā № 9. 2

Baltu lohgu-glahji

pahredoht par lehtako zemu Waldenburgas ſtilu-
fabriki apalkſch Kligen muſiſchā, Jaunpils draudſē,
wiſadā leelumā eekſch laſiehm un taſpelšs.

Louis Greiner, 4
fabrika ihpaſchneekš.

Jaegermanna un dehla

pak-kambaris, pehrwju-bohde, tā arī
fablšs, ſikku- un lapu-tabaku-ma-
gaſihne

pahredoht lehti labako

petroleumu

(peter-eſu). 2

Linu- un pakulu-dſijas

wiſjōs numuršs teek pahredohtas

B. Eugen Schnakenburga

kantohri, Rihgā,
leelā Bils-eelā № 1, preti birſchāſ namam.

Schahdas derigas grahmatas ir wiſjās latweeſchu
grahmatu-bohdēs dabujamas:

Kiſena ſarunas. Maſka 175 kap. Pehz bihbeles ſehi
ta leelala un ſwarigata ſwehtri rakſtu grahmata.

Swehtdeenas lohtle. Maſka 25 kap. Zantās ga-
rigas dſeeſmas uſ wiſjahm gada ſwehtdeenahm.

uſu waloda. Maſka 20 kap. Stunſte, mihleſtibās
bohmas zaur putehm ſinamas dariht.

Mihleſtibās gaudu-ſingēs no M. Kapp. Maſka 20 kap.
Anina, jautš ſtahhš. Maſka 15 kap.

Kuſtiſch. Paſafa. Maſka 6 kap.
Gariģas kaſju-dſeeſmas. Maſka 6 kap.

Papreekſchsludinaſchana par Iſraeln. Maſka 6 kap.
Schai grahmatinā teek leelas leetas ſtahhſitas
no Schihdeem. 2

Jaunu ſuhtijumu ihſtas Turku tabakas un pa-
piroſus peedahwa leelumā un maſjumā

Aleks. Kulikowsky,

tapetu-bohde
№ 8. Sinderu-eelā № 8.

Staiſtas ekipaſchāſ

preekſch kaſjahm, kriſtibahm un behrehm iſihre par
mehremu zemu

P. Verchendorff,

Rakku- un Schuſhu-eelu ſuſtri № 13.

Krimuldes ffohlmeistaru fapulze tiks notureta 17. Septemeri 1875 ap pullsten 10 preefch pufdeenas Krimuldes traakteeri. Labprahit ari mihlus weefus gaidifim.

Walter, Krimuldes mahzitajs.

Kad Laika-grahmatā us 1876 g. naw celikts, tad teef peeminehts, ta tai

19. September

tiks ffohskiles muischā lohpū- un firgu- tirgus noturehts.

Keel-Eseres muischas waldischana dara wifcem finamu, ta tas tirgus Keel-Eseres muischā fchini gadā tani

29. un 30. Septemeri

taps noturehts.

Bihrin-Gifafch un Peterupes pagastam (Krimuldas draudfē) ir

pagasta-fkrihwera un ffohlmeistera

waijadfigs. Tadehl teef tee, kas fchohs amatus un nemt gribetu, usajinati, tai 23. September pee Bihrin pagasta waldischanas ar fawahm leezibahm par amata prafchānu usdohtees.

Bihrinā, tai 2. September 1875.

Limbalschu

walsts-ffohlā ir waijadfigs ekfamineerehts palibgaffohlotajs. Zapeeteizahs wifwehlafi lihds 1. Oktobri 1875. turpat pee ffohlotaja J. Brihwul. 3

Rohpafchu pagastaffohlotaja weeta ir wata un ffohlotaji teef usajinati lihds 23. Septemeri 1875 turpat pee pag. waldischanas usdohtees.

Alpteekera mahzekli

teef sem labeem nolibgumeem us widus kreewiju pagehreti. Tuwalas finas pee pullstenu taiftitaja Adalb. Berg, Sinderu-eelā N 9.

Zauni zilweki 15 lihds 16 gadus wezi, lam patiktohs atfleghu-kaleja amatu mahzitees, war peeteitees Zelgawas Uhr-Rihgā, pirmā Ambaru-eelā N 18, Bauera mahjā, pee atfleghu-kaleja meistera Pfeiffera. 1

100 strahdneeki

teef preefch malkas zirfchānas brihjumā melleki. Tuwalas finas ir dabujamas Steg-eelā N 3, tantohri pee Ede l.

Stipra un wefela emā teef melleki. Zapeeteizahs pee madamas Kickuth, Maslawas Uhr-Rihgā us Kurmanowa dambi N 20, fehtā.

Par sinu

fawcem draugeem un pasifstameem, ta efmu usfehmis Rihgā, Rehnin-eelas fubri netahku no jaunem linu-fwareem weefu mahju

Hôtel Wilna,

jeb tā eefautto brohlast-pagrabu.

J. Emfohns.

Zeen. publikat zaur fcho daru finamu, la pee manis war dabuht par lehti zenu wifadas sortes fchampanera, tā ari wifadus putodamas (mufereedamas) uhdemus un limonadi, rumu, fonjaku, wifadas wihnu sortes un t. pr.

Zauns fchampanera fabrikis

pee wezeem Semes-wahrteem, Karpowa mahjā.

D. Schmidt.

Weena mahja

ar stali un pagrabu un lihds 90 puhra-weetas labas ptawas un aramu semi ir lehti pahrdohdama. Klafatlas finas pee Zenas mefcha-farga Lahje, Pinks muischas aprinti.

No zensures atwehlehts. Rihgā, 5. Septemeri 1875.

Drihts un dabujams pee bilfchu- un grahmatu-driktetaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera bahnijas.

Rihgā, Kauf-eelā Nr. 8.

Peter Orlowa

Maslawas tehju magasihne,

Kauf-eelā Nr. 8,

peedahwa fawu nupat no Rihchni-Mowgorodes pasaules tirgus dabuto frifcho tehju no wifuteizama labuma.

Peter Orlowa tehju magasihne

no 15. Juli fch. g. fahloht nebuhs wairs wezā weeta, bet tai paschā eelā 4 nami tahlati N 8.

Rihgā, Kauf-eelā Nr. 8.

Rihgā, Kauf-eelā Nr. 8.

Rihgā, Kauf-eelā Nr. 8.

J. Malmberga un beedra

Maslawas tehju-magasihne,

Rihgā, Kauf-eelā Nr. 18,

peedahwa wifu labafahs

ihstas Karawanes-tehjas

par 160, 180, 200, 250, 300 kap. mahzina un dahrgaf.

Pullstenuis

jaunās fubitjumās un leelā iswehle no wifu dahrgateem lihds wifu lehtateem dabuja un peedahwa par wifu semalahm zenahm sem apgalwofchānu

A. J. Berg,

Sinderu-eelā N 9.

Maneem mihleem andeles-draugeem peedahwaju fawā bagati isrihtotā trahjumā: 30 daschadas sortes feschas pullstenuis no 8—150 rubl., seenas pullsti. no 1³/₄—45 rubl., galda-pullsti. no 12—175 rubl., pullstenu fchedes no daschada metala no 10 kap. lihds 12 rubl., pullstenu atfleghas no daschada metala 5 kap. lihds 10 rubl. Par wifcem no manis pirkteem pullsteneem galwoju 2 gadus; pullstenuis lohci tabi un lehti fataifu un galwoju 1 gadu.

L. H. Fontaine,

pullstenu-taiftitajs Rihgā, Ralku-eelā N 22.

P. Lerchendorff,

Ralku- un Schuchau-eelu fuhri Nr. 13, dabuja tagad pat: pufwilnainas fkeites-drahnas, wifās pehrwēs un leelā iswehle 4, 4¹/₂, 5 un 6 ohletes par 1 rubl., fihwilnainas fkeites-drahnas leelā iswehle 33, 38, 40 lihds 65 kap. ohl., pufwilnainu ripfu wifās jaunās pehrwēs 25 lihds 35 kap. ohl., Pehterburgas nebalinatu barki 7 un 8 ohl. par 1 rubl., tā ari wati us 25, 30 un 35 kap. mahzina.

Wezas Rihnes klaweeres (Flügel) ir par 40 rubl. pahrdohdamas Pehterburgas Uhr-Rihgā, Stabu-eelā N 25, fehtā, pa kreifo rohku.

Rihg. Latw. beedriba.

Swehtdeen, tai 14. Septemeri

weefigs wafars.

Klafatlas finas nahfofchā numurā.

Kahrtibas komifija.

J. Ikerta

Anglijas

tehrauda, mifina-prezu un mufikarihfu bohde,

Ralku-eelā, preti Popowa dselsu-bohdei, dabuja no jauna flintes, pistoles, rewolweris no 5 rubl. fahloht, flaitafahs armonikas, wijoles, trompetes, klarnetes, flichtes leierfastes, tā ari wifas zitas mufika-instrumentes.

Walmeerā

ir weenas gandrihs jaunās tafel-klaweeras, wiflabakā buhfchānā pahrdohdamas eefchā nama

Wahrhusen.

Weens puflihds leels funs pasifstamas fugas, netihri dseltenā fwalwā ar melnu purnu un muguru, kas us to wahrdū „Schel“ klaufa, ir noklihdis, turu pret 5 rubl. pateizibas-algu war nodohi leelā Pils-eelā N 22, trihs trepes augsti.

Walmeerā.

5 rubl. pateizibas-algas

dabuhs tas, kurfch man flaidras finas war bohht par manu jaltis-funi, kas pahra deenas preefch Zahneem tika nosagts. Suns us to wahrdū „Fris“ klaufa un ir tumfchi-bruhns ar gaisch-bruhnam klafcham un mafu baltumu apafsch lalla, ihjs refnis purns un stihwa aste.

No pirfchānas lai fargah!

P. Elias, Walmeerā.

No polizejas atwehlehts.

Arweenu tikai gohdigi.

Pirma nodala. Lindemana tehws un wina behrni.

Kahdus simts sohtus ahrpus pilssehtas wahrteem pašča šchosejas malā stahweja kahda mahja, ko daschs garam-gahjejs ar labpatifchanu usflatija. Kaut gan ta tik ween weenu etaschu (behninu) augsta bija, tad tomehr tadeht tai jaukuma netruhka. Zaur sawahm spohdrahm lohgu ruhthem, kas kā spohguli laistijahs, un zaur kupleem lohkeem un skaištahm smaršigahm pukehm ta katra winas apluhlotaju ar patihkamu eespaidu apšweizinaja. Wareja redseht, ka par mahjas ahrigu jaukumu kahda ruhpiņa rohka ir it usihtigi gahdajuše.

Alš mahjas atradahs kahdu pubra-weetu leels dahrs, is kura Lindemana tehws — tā mahjas šaimneeku šauza — preeksch sawa kehka wifadus dahrsa-auglus dabuja; un zaur labu aplohpchanu tee tam tik brangi pa-auga, ka netik ween wina šaimnezibas wajadšibahm ar teem peetika, bet wehl šchis un tas ari pahrdohšchanai atlika. Šča eenahkuschy grašchi Lindemanam lohki dereja; jo lai gan par truhzibu winam nekad nebija jafuhdsahs, tomehr bagats, kas wifadā pahrpilnibā dšihwo, winšch ari nebija. Pehz sawa amata winšch bija dišchlera meisters, kam zaur saweem rohku-darbeem bija ja-usturahs. Sinams darba winam gan nekad netruhka, jo wif winau par taišnu un ustizigu wihru pašina; bet tomehr wifas wina eenahkšchanas nekad tik augstu nesneedsa, ka winšch par bagatu wihru buhtu warejis palikt.

Tadeht, ka nu pee wifas wina usihtibas un taupibas, pee ka winšch it šipri turejahs, wina dšihwe neko daudš us augšchu negahja, daudšreis wina galwā daschadas pahrdohmašchanas zehlahs. Winšch nedšihwoja wis weens pats par fewi pašaulē; wina mišleto draudšeni bij gan mištais Deews preeksch kahdeem gadeem pee fewis aisaizinajis, bet diwi mihti behrni winam bija palikuschi, kureem winšch tagad ar wifu meesju un dwehšeli peedereja. Teem nu jauku nahklamibu fataišiht, bija wina augstaka un karstaka širds wehleschanahs, par ko winšch ne-apnikuschy dohmaja un špreeda, uš kahdu wihš šcho noluhku ar Deewa palihgu wis drohšchaki waretu panahht.

Indriks, wina dehs, bija jaw pee-audšis jaunellis pee 20 gadeem, un Marija, wina meita, atkal diwus gadus jaunaka. Lihds šchim nu gan winšch tohs abus pee fewis klahht bija turejis, tohs barojis, gehrbis un kā klahjahs Deewam par gohdu wifadōs labōs tikums usaudšinajis. Bet nu tagad, kur tee abi jaw pee-auguschy kahrtā stahjahs, Lindemanam alasch winau nahklamiba prahtā šchahwahs, un katra reiši, kad winšch par to jahka pahrdohmahht, tuhlikt ari nomanija, ka ilgi wif tā lohpa dšihwoht wairs newarohht. Bet kas gan nu buhtu darams?

Par Indriki winam gan masak bija ko behdatees, jo tas bija par atšlehgu kateju ismahšjees, un par šeli tizis, taišijahs nupat uš zelošchanu dohtees, lai dabuhtu pašauli apšatihht un zaur derigeem redšejumeem un peedšihwojumeem jo pilnigaks sawā amata palikt. Pee tam nu gan kahdi 4 waj 5 gadi wareja pa-eet. Bet kas par to! Pa to laiku winšch pee meistereem strahdadams wareja kreetnu wehredinu naudas eekraht, ja tik tas pee taupibas un usihtibas peecturetohs, un Lindemans, kam wairs par winau nebuhtu jagahda, waretu ari drihsak kaut zil pee malas nolikt. Tā tad nu beidsoht abus krahjumus lohpa šaleekoht, nahktu pee tahda kapitala, ka Indrikim

waretu mahju nopirkt, kur tas tad pats uš sawu rohku ar seleem waretu strahdaht un sawu deenišchku maiši nopelniht.

„Amatam ir selta pamats,” tā Lindemans pee fewis dohmaja, „kad tikween to kreetni šaproht un kā nahkajs peekohvj. Par Indriki naw ko behdatees, ja tik mištais Deews sawu šwehtibu neleeds, — bet par Mariju!”

Par to dohmajoht Lindemanim ehwele rohka apstahjahs, un winšch kratija dohmigs sawu širmo galwu.

„Tur nekās nelihds,” tā winšch pehz kahda brihšcha pats pee fewis isudinaja, ehwele jo zeešchaki rohka grahbdams un sawu aiskawetu darbu atkal eesahkdams — jo kad par sawu mihtajo labklahšchanohs gribu no wifas širds gahdaht, tad jaw tikpat pahri gadus man weenam ja-isteek. Saw šcho pašchu wafaru, tik lihds darbu pee malas lišchu, ar teem runašchu, — dširdehs, ko tee par to dohmahs!”

Marija bija pa tam dahrsā eegahjufe, pirmahs pupas nolaišht, un to daridama ta ar it škanu balsi kahdu jauku dšeešminu usdšeedaja, kas zaur wateju lohgu ari tehwa darbnizē (darba weetā) atškanēja. Wezajam wihram to dširdeht preeka afara pahr waigu noriteja.

„Ja, ja, šchirtees ir gruhti! un it ihpašchi, kad wehl man kā weentulim šchē japaleek,” tā winšch pee fewis runaja, „bet neko nelihds, wiš japanes, jo tas jaw noteek wineem par labu. Bet brihnums, kapehz mana mahsa man neko nerašta! Waj wina gan sawu brahli pawifam aismiršufe? Ne, tas newar buht!”

Kamehr Lindemans ar tahdahm dohmahm nopuhlejahs, bij šehts widū kahds wihš eenahjis, kas it šipri wina wahrdū isšauza.

„Ejeet tik tur eekšchā!” Marija is dahrsa tam preti šauza, uš tehwa darbnizes durwim rahdidama.

„Šchē pat jaw ešmu!” Lindemans runaja is darbnizes šehts widū isnahkdams. „Ah, labwafar, pašneek! Nētš weešis manā mahjā! Ko tad nu laba man atneseet? Laikam gan kahdu wehštuli is galwas-pilssehtas?”

„Miktigi minehts, meistar!” pašneeks atbildeja. „Bet luhgtu, jums jamakša 10 kap. paštes nauda!”

Beeprasitu naidu pašneekam atdewis, winšch dewahs steigšchus sawā istabā, un durwis no eekšchufes aišschahwis — lai neweens to laišchana netrauzetu — un brili uslizis wehštuli atplehša.

„Bateesi, ta buhs no manas mahsas, tahs wezahs Marijas,” tā winšch pee fewis isšauza. „Kad wilku peemin, tad winšch ari drihs ir klahht! Ne, ka wina wilks buhtu, par to lai Deews pašarg! Wina ir weena gohdiga, weza meišcha, un tas wilks ir tikai tahda peeruna! Ja, wina ir arweenu gohdiga bijufe, nn kā zeru, buhs tahda pate ari sawās wezuma deenās. Bet sinahht gribahs tomehr, ko wina gan šchē man buhs rakšijufe. Brili labaki pehz azim eegrohšijis, winšch eesahka lašiht:

Sirdemihkais August!

Es wehlohs, kaut šchi mana wehštule Lewi tā pat pee mihtas weselibas atraštu, kā taweja mani atradufe. Man tagad eet it labi. Es ešmu wehl arweenu sawās zeenigas gresenes šaimneekotaja (Wirthschasterin) un palikšchu ari turpmak, lihds kamehr liktens mani žitadā dšihwes-kahrtā stahdihš. Par Sawu Mariju ešmu jaw pahrdohmajufe un ari

ar grefeni runajufe, kas tuhliit til laipniga un labprahtiga bija, ka Tawai Marijai it gauschi labu deenestu pee kara-ministera Berghuber kundses apghadaja. Bet nu Tew, mih-lais brahl, waijaga, zif ahtri ween Tu to eespehj, winu eefschâ suhtih, lai ministera kundsei nebutu pahleeku ilgi us winas jagaida, jo wina fawu lihdschiniigu istabas-meitu ir jaw atlaudufe, tadeht, ka ta gauschi flikti uswedahs un par dauds garus pirktus bruhkeja. Tâ nu tad Marija teef tagad ar ilgoschanohs gaidita, un ministera kundse ir apfohlijufehs wisu zeta-naudu, kas tai pa pasti brauzoht ifectu, atlihdsinaht, lai til jo ahtrat ta dabutu weeta cestah-tees. Winai ees schê lohti labi, kad til wina arweenu gohdiga buhs, un no Tawas meitas to ari drohschi war zereht, ka tas zitadi nebuhs. Ta ministera kundse ir gau-schi laipniga un labfirdiga, ka to daudstreis efmu eewehro-jufe, kad ta muhsu grefeni apmekle. Suhti til fawu Ma-riju schurp, un paleez daudstreis firjnigi sweizinahts no Tawas ustizigas mahfas Marijas Lindeman.

NB. Bet lai til ta ir arweenu gohdiga, zitadi ta mani un manu zeenigu grefeni lohti apkaunehs, tadeht, ka mehš fliktu deenestneezi ministera kundsei buhsim peeflapejufchi! Na, par to dauds wis nebihstohs — arweenu tilai gohdigi! tas jaw ir bijis un buhs ari us preefchu muhsu famili-jas pamata teikums. Tawa ustiziga mahfa.

„Ja, ja, tas ir gan muhsu dshwes pamats! Arweenu tilai gohdigi! Lindemanis wehstuli falohzidams issauza. „Nu, tad ta leeta ir galâ! Krustmahte par krustmeitu ir gahdajufe, tai weetu dabudama. Sirds gan fahp, kad man ta no fewis ja-atlaisch, bet ko lai dara, tas ir tas labalais un ihfakais zefsch, un scho paschu wafaru man tas winai sinams jadara!“

Winfch eefahka fawas amata-leetas nofrahmeht; bet pirms wehl ar scho darbu gataws tifa, durwis atwehrahs un kahds jauns seedohsch sehns ar tumfcheem mateem, bruhnahn azim un jautru jeiju pee wina eefschâ eenahja.

„Labwafar teht!“ winfch teiza un fneedsa wezajam rohtu. „Tu wehl til wehlu pee darba! Kadeht tu gan til lohti no-mohzees? Tew jaw nu, flawehts Deews, naw wairs til lee-las waijadfibas ka lihds schim; jo redsi, es jaw no tewis wairs neko neprafu.“

„Ja, ja, mans mihlais Indrik, tu runz tâ, ka tu fa-ptohiti!“ tehws atbildeja. „Bet lai nu paleef, fchowafar ru-nafim par to paschu leetu wairaf. Waj Marijai wafarinas jaw gatawas?“

„Ja, teht! Batlaban ka gribeju tewi pee galba fauft, kad Indriki pee tewis ee-eijam redseju, tâ kahda mihliga balfs at-bildeja, un kahda flaisia feija ar silahn azim un gaischi-dsel-taneem mateem durwis parahdijahs. „Nahzeet til, galds jaw ir usflahs!“

Abi wihreefchi nelikahs ari wehl ohttreis luhgt un pehz kah-deem pahri azu-mirkteem fehdeja wisi trihs, tehws un abi behrni pee wafarinu galda. Bet wezajam Lindemanim nelikahs ne-kas it labi fmekejoht, kaut gan tas ne-aismirja, ka jaw katru reis to mehdsa dariht, fawu meitinu par gahrdu wafarinu fa-taisfichanu usflaweht. Abi behrni gan nomanija, ka tehwan fchowafar kaut kas it sawadi pa galwu grohsjahs, un tadeht weens ohtru flepeni, pat gandrihs bailigi usfkatiya.

„Nu, behrni,“ tâ Lindemana tehws eefahka runah, kad tas fawu wahju apetiti bij apmeerinajis, — drihs nu gan tas

brihdis peewillfees, kur mehš beidsamo reisu pee fchi galba wisi kohpâ fehdehim. Tu, Indrik, parihtu dohfees zefâ, un tu Marija, — par tewi ari Deews jaw ir gahdajis; krust-mahte ir man if galwas-pilssehtas rakstijusi, ka wina preefch tewis it labu weetu apghadajufe, un tew jasteidsotees, zif drihs ween eespehjams, turpu.“

Marija gan to jaw sinaja, ka tehws winas deht pee krust-mahtes us galwas-pilssehtu bija wehstuli rakstijis, bet ta fina, ka winai til drihs jaw no tehwa mahjas jafchirahs, tomehr to pahsteidsa un nofkundinaja. Dabs ffunjas, kas wina jagrahba, nebija wis winas paschas, bet wiswairaf tehwa deht tai firdi zehlschahs, tadeht, ka tam nu gluschi ka weentulim, no abeem behrneem fchirtam buhs jadsihwo.

„Al, mihlais tehtit,“ wina fajija, „ta gan ir gauschi laba un deriga fina, ko tu man nupat nefi, bet tatschu es newaru par to preezatees. Kâ gan tew buhs tad ap firdi, kad neweens no taweem behrneem, ko tu til lohti mihlo, wairs pee tewis nebuhs, kad tu tohs wairs nedabuhfi redseht. Zif daudstreis labaki es pee tewis gribetu palikt, neka us leelu pilssehtu aiseet!“

„Ne katru reis zilwekam tas war notikt, ko winfch labprah wehlahs, mihla Marij,“ tehws atbildeja. „Sinams, man ari tas buhtu mihlaki, kad es juhs abus pee fewis waretu pa-tureht un sinu ari labi, ka tas man deefgan gruhti buhs, juhsu mihlus waigus wairs neredseht; tomehr us to wehl negul wis fchihš leetas leelalais fwars, bet us to, kas jums war dereht, jautu un lainigu nahkamibu jataisht. Es efmu wezs, ma-nas deenas eet pamafam ween pee gala; juhs efeet jauni, jums wehl dauds gadu preefchâ. Es nespehju wis til dauds nopelniht, ka preefch juhsu nahkamibas kaut zif spehtu eefraht. Tadeht jums waijaga nu pascheem fahkt ruhpetees un strah-daht, ka juhs tikli un drohschi fawu dshwibas zelu wareet ftaigah. Un to wisu war mahzitees jo labaki plafchâ pa-faulê zilweku fadsihwê; tadeht nu tu, Indrik, dohfees swe-fchumâ un gahdafi no wifas firds, ka tahds wari pahrnahkt, kas reis, ja Deews lauj, ar gohdu fawu meistara wahrdn war nest, un tu, mana mihla Marij, starp swefcheem laudim dsh-wodama, leez wehrâ pafaules dshwi, peenem to labu un behdi ar reebumu no wija tauna. Es gribu dshwoht un publetees tapat, ka lihds schim, lihds kamehr pehz pahri gadeem til dauds buhschu eepelnijees, ka jums pee juhsu dshwes eefah-kuma kaut zil warefchu peepalihdsseht. Tas ir mans tehwa peenahkums, un juhsu peenahkums ir, man fchai leeta par pabalstu buht ar ustizigu usihtibu, taisnu gohda prahtu un faturigu, fahtiga dshwofchanu. Gohdigu, usihtigu un fa-turigu zilweku Deews nelad ne-attahj. Tadeht arweenu tilai gohdigi, tad mums wiseem it labi klahfees!“

(Turpmat wehl.)

I. Nauvas pils.

(Widsemê.)

Runa no dabas-lepnuma Alpu-kalnôs, no maksfas daifuma Rohmas pilis, no wezu laiku leezineekem Egiptê, bet no Bal-tijas, muhsu mihlas tehwijas, tahli nedaudfina un tatschu ari winai faws dabas gresnums un kohschums, fawas fenatnes peeminas un pagahtnes atlikas, fawa rohta un flawa. Katrs lai fawu kohpj, waj gohdadams jeb peeminedams, waj ustu-redams jeb weizinadams; tâ ari Latweetis sinahs fawu teh-wiju mihleht un zeenih, eepasihdamees ar winas pagahjufcheem

laikem un preezadamees pahr winaš dabas jaukumeem. To apžeredami dohmajam pareiši darijušči, jo pašneedsam lahdū drufzianu no Baltijas dabas-košchumeem un fenatnes peeminahm. Schoreiš runašim no Raunas pils.

Ši kupla štūju mešča isnahkufchi aisttaigajam pa schauru žekianu, kas eeleijā noleezahs, uš Raunas pili. Geleijā nonahkufchi dohdamees pa pakalni augšchup un pašneedsam wišu pirms škohlas-namu un eeraugam wezo basnizu, širngalwiti, kas pehz ņenu laiku sinahm jaw 6 gadu-šimtenus ašlaiduše, jo ešoht reišā ar wezo erzbiškapa pili tikufe taišita. Pa želu gar škohlas-namu eedami nonahkam uš pils-kalnu un muhšu preeškā stahw bijuščaja pils, plaišnu pilnas fagrūwušču muhru atleekas kā nopeetnas atgahdinatajas, ka tas lepnakais pašauls lepnums naw muhšchigs, bet ir nihzigs. Bet kur palizis šchihš pils lepnais staltums, kad wehl tur walidija lepnee preešteru fungi, kas ņawā rohkā pahwešta lahštu šibenus turedami muhšu semitei bija par pohštu? Wišs issudis un isnihzīs, wini pihščlōš nogrimušči un lihds ar wineem isputejušči winu darbi. Tikai behdigas atleekas leezina no bijuščas lepnibas un pahrgalwibas, eekam ašinaini kara laiki tahm galu padarija. Kad tee atlikufchee amini un muhri spēhtu runah, ko tee newaretu mums pašahštih, bet ari wini iršt, weenš gabals pehz ohtra no muhreem attriht un fadrūhp. No ta tohrna, ko erzbiškaps Kasparš Linde lizīs ušbuhweht un ko par „garo Kasparu“ nošauz, wehl weena data atlikufe un išskatahs kā špohšs starp žitahm pils-atleekahm. No ahras muhreem, kuzi pehz teikas wahrdeem tik augsti bijušči, ka ne behdeliga newarejuše par teem pahri škreot, no teem tikai uštaupijušehs weena ņahnu ņeena, bet ilgi ta wairš neturešees.

Pils-drupas apškatijušchees noštaigajam uš to tā nošaukto „Tanija kalnu“ („Schanzenberg“), kas no tureenās ihpaščneeka ņmuki ar koškeem un krukmeem išgresnohts. Uš kalnu uškahpušči eeraugam škaištus škatijumus waj nu azis uš jaukahm eeleijahm nowersdami, waj uš staltahm pakalnehm pazeldami: par labo rohkū redsam minetas pils-atleekas, basnizu un daščas žitas ehlas un pa kreišo rohkū starp šatumeem un krukmeem dširnewas, pee Raunas upes kraula. Žeb starp kupleem koškeem aisttaigadami nonahkam uš kalna ohtru galu, no kureenās waram noškatitees uš grawu, kas ņawa ihpaščhiga dabas gresnuma deht bilšču meistareem preeškā bildes deriga. Tahlakī paškatotees muhšu azim preeškā ņahjahs mihliga mahžitaja muišča ar ņawu jauko apšahrtni.

Ar wahrdeem naw tee dabas škaištumi, tahs mihligahs weetinas, tee daitee škatijumi išsakami, kas tikai ar azim redsami un širdi ņajuhdami; bet to gan waram išražiht, lai katrs, kam ņamana un ņapratiba preeškā dabas-jaukumeem un kam išeewešs uš Raunu nonahkt, tas lai nekawejahs to apškatitees un pahr winaš daikumeem papreezatees.

Rahdus wahrduš pahr Raunas dabas jaukumeem peeminejušcheem mums ari buhs japaškatahs uš Raunas pagahtni, ko wehštore no tahs šino.

Widšemes pirmais erzbiškaps, Albertš Suerbeers, ņew pezmianu žehla zaur leeliskahm buhwehm; winšč ušbuhweja neween pilis Krimuldā un Laudonē, bet ar uštaišija pee Raunas upes (1262trā gadā pehz Arndta) ņew par dšihwolli pili, kuru nošauza par „Nonneburg“ jeb „Raunas pili.“ Šchi pils zaur ņawu wefeligu gaišu un mihligeem dabas jaukumeem ari turymakōš laikōš palika Mihgas erzbiškapeem par wafaras-pili.

Šchi pils daščadas kara-breešmas peedšihwojuše; diwreiš

(1479tā un 1556tā gadā) wina tika no bruneneeku-fabeedribas jeb bruneneeku-ordena ušwareta. Pirmo reisu ta tika ušwareta, kad wiltu pilnais erzbiškaps Silwesters (Sylvester) bija eelščhligu karu ņazehlis. Ordena-meistars Bernhards ņawangōja erzbiškapu un eelšohdšija winu žetumā. Pušgadu nošehdejis winšč tika atlaišts brihwā, bet tani pašhā gadā nomira šlimibā, ko bija zaur žetu žeeščanu žetumā eeguwis. Dašči ari ņaka, ka erzbiškaps ešoht no gistes miris, bet kā leekahs, tad ta nebuhs pateesiba.

Tas jaw peeminetais erzbiškaps Linde, kas to tohrni, „garo Kasparu,“ Raunā ušbuhweja, ari preeškā Raunas pils daščas gresnas leetas apgahdaja, iswehleja ņew par palihgu ta laika Tehrpates un Newales biškapu Žahni Blankenseldu un atstahja mirdams daudš naudas un labibas. Šchi erzbiškapa (Blankenselda) deht išzehlahs daudš šildu un štrihdinu, jo wina laikā ņahkahs ta no Lutera ušwenta tizibas-šklaidroščana jeb reformazija un muhšu tehwija arweenu wairak išplatijahs. Bet kad nu winšč ņehai brihwprahtigai ženščanai pretigs išlikahs un turklaht wehl ar ta laika ņemes cenaidneekem ņašināščanā eelaidahs, tad winšč no ņaweem pretineekem (tai 22trā Dežemberi 1525tā gadā) tika žeti ņanemts un dabuja pušgadu žetumā ņehdeht. Sem šihweem nolihgumeem no žetuma atlaišts brihwibā winšč, lepns kungs buhdams, newareja šcho kaunu ne-atreebis atstah un dewahs pee keisara, kas toreiš Spanijā uštorejahs, bet turp želodams nomira.

Zaur reformaziju jeb tizibas-išklaidroščanas darbeem bija ņatrhžinata ari Widšemes erzbiškapu wara. Kai gan wehlaki wišadi nopuhlejahs, tad tomeht bijuše wara wairš nebija panahkama. 1556tā gadā Žuni mehneši tika no ordena-meistara palihga jeb weetneeka pa ohtru reisu ušwareta Raunas pils. Šchis ušwaretajš ne-ešoht wišai taipigi apgahjees ar Raunas pili, tomeht ta wehl deesgan labi uštorejahs, warbuht ari pa starpahm ņataišita un išlabora.

Raunas pils daščus kungus peedšihwojuše, no Sweedreem tikufe ušwareta, ņawa laikā Bohteem padewušehs. Bohteem wina tika zaur wiltibu atnenta un nahja Sweedru rohkās. Tas bijis tā: trihs deenas Sweedri pili apšchaidijušči un tad pils aisttahwetaju wadoni ušaižinajušči uš meera-lihgščanu. Tas ari nahzīs, bet wiltigi tizīs no Sweedreem ņawangohšs un lihds ar wina ņawangōščanu ari padewahs Raunas pils.

Beš minetahm kara-breešmahm ari Rauneneešči ņawā laikā žetufchi mehri, kas diwu gadu laikā plohsidamees tureenās draudšē wairak kā 2600 dšihwibas aprihjis.

Raunas pils tuwumā bijuše ari pilsšehtina, pahr kuras ņahščchanohs un išpohštischanu nekahdas ņinas naw uštaijušchahs. Šchi pilsšehtina, kuzi ņawā laikā bijušči birgermeistars un rahte, leekahs bijuše daudš agraki išpohštita nekā Raunas pils.

No ta laika ņahloht, kur Widšeme stahw sem Kreewijas štipras un šehchligas waldiščanas, no ta laika walda ari pahr Rauneneešcheem meers un bijuščahs kara-breešmas ņen ašmirštas. Žil tahtu šchim brihščam Rauneneešči tikufchi, waj wini ņaweem tauteešcheem lihdstikufchi, waj teem pašal palikufchi, jeb waj ari attihštischana un ženščana pahršpehjušči, pahr to runah naw šchē ta weeta.

Sawu ihšu rakšteenu pahr Raunas pili Mahjas weeši eelišdami, dohmajam lašitajeem pa prahtam darijušči un gribam tapehz turymak atkal kahdu žitu apgabalu apraštih. B—1.

Gradi un seedi.

Labi kad atnemt.

Kahds wezajās, kura pagasts ņawu ņkohlotaĵu tā lohneĵa, ka ņkohlotaĵs tiĶ ar ņuhrahm publehmi pat ar ņawu wezaku palihdsibu dņihwibu wilka, pahrmehĵa ņkohlotaĵu, kad tas par maņu algu ņuhrojahs, tā: „Zuhs wehl gribat leelaku lohni un mehņ wehl dohmajam, ka waretu wehl ko atnemt.“

„Teefa, pagasta wezajās“ ņkohlotaĵs atteiza ņmeedamees bet weenteeņigi: „Zuhs warat, ja tiĶ ween gribat, wehl ko nonemt un bes ka es labpraht iņtiktu un preeziĝs buhtu, ja man ta nebuhtu.“

Pagasta wezakam tas it labi patika, ka ņkohlotaĵs teiza, ka atnemt wehl ko waroht un tadehl praņĵa: „Nu ko tad waram atnemt?“

„No manas eenahlņchanas gan ne, bet to maņo maiņes reezeniti ar to ņilkes asti, ko dabuju Zuhsu behrnus ņkohlodamē.“

Waj ne-atrohnahs wehl dauds pagasti, kas waretu ņkohlotaĵam par ņaweem publineem beesaku maiņes reezeniti nogreest, neka daschs tagad bauda. Zil jautraki tad ņkohlotaĵs waretu ņawu amatu strahdaht ar wairak augleem, ja nebuhtu dehl uņtura jaruhpejahs un janopuhņchahs. Gan kauns peemineht daschu lohni, ko daschs pagasta ņkohlotaĵs dabu, jo gans gandrihs dabu wairak.

R. M.

Druņĵinas.

Kas zaur arĶlu grib bagats tapt, tam buhs paņcham to waldiht.

Tas ir tas ihņtais noņlehpums alwu par ņeltu pahrwehrņt. Kam ņchis noņlehpums, tas neņuhdsesees nekad par ņlikteem laiņeem.

Nabags, kas bagatam grib lihdsi dariht, ir lihdsiĝs krupim, kuzņch gribeĵa uņpuhstees tiĶ leels kē wehrņis.

Ne-atņtahĵ tawu darba-weetu, tad tawa darba-weeta ari tewi ne-atņtahs.

Kuzņch pahrm ņaweem deenestneekem naw nomohdā, tas atņtahĵ wineem ņawu naudas-maku walā.

Prahtigais teel zaur zita ņlahdi gudris, mulkis tikai pats zaur ņawu.

Ja tu bagats gribi tapt, tad nemahzees tikai ween pelniht, bet ari taupiht.

Mas zaurums nogremde leelu lugi; daudņreis masas isdohņchanas eewed nabadņibā.

Eņi weenumehr tas, par kuru tu gribi, lai ziti tewi tura.

R. Matņherneckņs.

Wiņu laimigaka juņchana.

Kahdas pilņņehtas wiņnusi ņehdeĵa wairak wanderseli kophā. Zautri dņeedoht un daschadas dedņiĝas runas turoht; wini pehdigi pahrumaja par to, „kas gan dara preeku.“ Tē weens no wineem atgadajahs kahdas ņmutas ņejmu meitinas, kura winu eņoht kahdā karņtā wafaras deenā ar ņlahbu peenu atņpirdņinajufe. Kahds zits atņak flaweĵa kahda leelkunga laipnu ņirdi, kuzņch to eņoht kahdā leelā negaiņā ņawā karitē uņnehmis un tā lahwiņ 3 ņtundas kophā braukt. Bet wiņu pehdigi pee wiņahm ņchihm jautahm atminahm peelika wehl weenu

kahds nolaidees burņchelitis, kuzņch lihdsi ņchim biĵa klusu zeetis, kas tā ņlaneĵa: „tas naw it nekas. Wiņu laimigaka ņajuņchana, ko es paņihņtu, ir ta: no garadowoĵa tiĶt zeeti ņanemts un par wainigu tiĶt uņņlatihts, kamehr ņirds=apņina krukhtis ņaka: nahz tikai ņchurp, wiņreliti, tew ir ar gohdigu burņcheli jadarahs, kuzam tu neko newari dariht. Ak, zil tas dara preeku!“

J. R.

Gudris ņpreedums.

Maņkawas wahzu awiņe ņahņta ņchahdu ņahņtinu. ņchinis deenās atnahza pee ņherņones meera=teefas ņaņtrihdejuņchees wiņrs ar ņeewu. Teefneņcham waiĵagoht iņņchirt, kuzam no wineem wiau wehl nepee-audņis behrninņch peederohht. Tā kē abi wezaki weenlihdsiĝas teefibas pee behrnina pagehreja, tad teefneņcham eekrita ņchahds gudris ņpreedums prahtā. Wiņch lika abeem wezakeem katram ņawā kaktā iņtabā noņtahtees, behrninu wiņch patureĵa pee ņewis un pawehleĵa tad abeem behrninu pee ņewis labinahht un ņaukt. Pee kura nu behrninņch eeņchoht, tam ari tas peedereschoht. Abi wezaki biĵa ar to meerā; teefneņis palaida behrninu walā un ņchis ari pee teefas-galda turedamees taiņni rahpahs uņ to kaktu, kur wina mahte ņehdeĵa, kas to ņaprohtams ar abahm rohlahm ņanehma.

Saruna.

Tihrumņ. Waj eņi walodas-prateĵs?

Inga. Kē tad, prohtu tatschu walodu runahht.

Tihrumņ. Nu tad iņņkaidro man tohs wahrduņs daba un paņaule.

Inga. Kas paņaulē dņihwo, tam daba jaņaproht.

Tihrumņ. Tā?

Inga. Sinams paņaule un daba naw ņchĶiramas.

Tihrumņ. Bet es tew ņaku, kad dabu un paņauli neņchĶir, tad noteel leelas aplamibas.

Inga. Kē tā?

Tihrumņ. Nu waj ta naw aplamiba, kad ņaka, laudis ņtaigajoht uņ galwu, ar kahjahm gaiņā?

Inga. Tihri pehz dabas un paņaules liņumeem: ko pats dara, to dohma zitus daram.

Tahmneekņs.

Prahtigņs buhwmanis.

Kahds, kas ņewim mahju lika pahrtaiņiht, eerandņiĵis ka pa ņemi daschas wehl deriĝas naglas biĵ iņkaiņitas, ņazĵa buhwmanam, lai tā naglas ne-iņmehtajoht, jo ta waroht daschas paņuņt.

„Nebehdajatees nemaņ“ atteiza buhwmanis weenteeņigi, „juņt Zums neņudihs ne weena, jo wiņas Zuhs atradiņeer rehņenumā.“

R. M.

Slawe.

Daudņi Allunanu*) slawe,

Waj to laņa? ņaku nē.

Kaut mehņ maņal leelitu,

Bet jo wairak laņitu!

P. G.

*) Juris Allunans.

Atbildebams redaktehrs Ernst Plateņ.